

**POROČILO O DELU
SLOVENSKEGA INŠTITUTA ZA REVIZIJO
ZA LETO 2008**

Ljubljana, marec 2009

KAZALO

Stran

Uvodne besede	4
1. Pravni status Inštituta	4
2. Organiziranost Inštituta	4
3. Program dela	5
4. Sestava poročila o delu	5
5. Revidiranje	5
5.1. Izobraževanje	6
5.2. Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog revizorja	6
5.3. Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja	7
5.4. Izdajanje dovoljenja za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja	8
5.5. Priznavanje tujih nazivov	8
5.6. Podelitev strokovnega naziva revizor	8
5.7. Izdaja in odvzem dovoljenja za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja	9
5.8. Registra revizijskih družb in revizijskih subjektov tretjih držav ter pooblaščenih revizorjev in objavljane seznamov	9
5.9. Dopolnilno izobraževanje revizorjev in pooblaščenih revizorjev	10
5.10. Nadzor nad revizijskimi družbami, pooblaščenimi revizorji in revizorji	10
5.10.1. Opravljanje pregledov poslovanja revizijskih družb in pregledov opravljanja nalog pooblaščenih revizorjev	12
5.10.2. Opravljeni pregledi poslovanja in opravljanja nalog v letu 2008	13
5.10.3. Ukrepi na podlagi opravljenih nadzorov	14
5.11. Ostala področja delovanja revizijskega sveta	16
5.12. Problemska področja revidiranja	17
6. Strokovna področja, povezana z revidiranjem	20
6.1. Sekcija preizkušenih računovodij in računovodij	20
6.1.1. Izobraževanje za strokovni naziv preizkušeni računovodja	20
6.1.2. Izobraževanje za strokovni naziv računovodja	21
6.1.3. Register preizkušenih računovodij	21
6.1.4. Register računovodij	21
6.1.5. Dopolnilno izobraževanje preizkušenih računovodij in računovodij	22
6.1.6. 11. letna konferenca računovodij	22
6.1.7. Novi računovodski standard in kontni okvir	22
6.1.8. Problemska področja računovodstva	23
6.2. Sekcija preizkušenih davčnikov	24
6.2.1. Izobraževanje za strokovni naziv preizkušeni davčnik	24
6.2.2. Register preizkušenih davčnikov	25
6.2.3. Dopolnilno izobraževanje	25
6.2.4. 8. davčna konferenca Slovenskega inštituta za revizijo	25
6.2.5. Problemska področja, povezana z obdavčenjem	25
6.3. Sekcija preizkušenih notranjih revizorjev	27
6.3.1. Izobraževanje za strokovni naziv preizkušeni notranji revizor	27
6.3.2. Register preizkušenih notranjih revizorjev	28
6.3.3. Dopolnilno izobraževanje preizkušenih notranjih revizorjev	28
6.3.4. 11. letna konferenca notranjih revizorjev	29
6.3.5. Izpit CIA	29
6.3.6. Problemska področja notranje revizije	29
6.4. Sekcija preizkušenih revizorjev informacijskih sistemov	31

6.4.1. Izobraževanje za preizkušenega revizorja informacijskih sistemov	31
6.4.2. Register preizkušenih revizorjev informacijskih sistemov	31
6.4.3. Dopolnilno izobraževanje preizkušenih revizorjev informacijskih sistemov	31
6.4.4. 16. mednarodna konferenca o revidiranju in kontroli informacijskih sistemov	32
6.4.5. Problemska področja revizije informacijskih sistemov	32
6.5. Sekcija preizkušenih poslovnih finančnikov	33
6.5.1. Izobraževanje za strokovni naziv preizkušeni poslovni finančnik	33
6.5.2. Register preizkušenih poslovnih finančnikov	33
6.5.3. Delovanje sekcije v letu 2008 in problemska področja, s katerimi se je ukvarjala	33
6.6. Sekcija pooblaščenih ocenjevalcev	33
6.6.1. Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti	33
6.6.2. Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin	34
6.6.3. Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti strojev in opreme	35
6.6.4. Register pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti	35
6.6.5. Dopolnilno izobraževanje pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti	36
6.6.6. 11. letna konferenca ocenjevalcev vrednosti	36
6.6.7. Problemska področja ocenjevanja vrednosti	36
6.6.8. Nadzor nad pooblaščenimi ocenjevalci vrednosti	37
7. Druge naloge Inštituta	37
7.1. Izdajateljska dejavnost	37
7.2. Dodatno izobraževanje	37
7.3. 2. kongres Slovenskega inštituta za revizijo	37
8. Prostorska in kadrovska problematika	38
8.1. Prostorska problematika	38
9. Revidirani računovodski izkazi	39
10. Sklepna ugotovitev	42

Uvodne besede

V letu 2008 je bil sprejet nov zakon o revidiranju; tudi po določbah drugega odstavka 10. člena tega zakona (Uradni list RS 65/08; odslej ZRev-2) obravnava letno poročilo Slovenskega inštituta za revizijo (odslej Inštitut) Državni zbor Republike Slovenije. Po 10. členu Statuta Slovenskega inštituta za revizijo (Uradni list RS 70/01; odslej statut Inštituta) svet Inštituta sprejme letno poročilo, ki ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije. Poročilo o delu sta pred obravnavo na svetu Inštituta obravnavala revizijski svet Inštituta (odslej revizijski svet) in strokovni svet Inštituta (odslej strokovni svet).

Inštitut je letos petnajstič izdelal letno poročilo, tokrat za leto 2008; na ta način poroča o izpolnjevanju z zakonom in statutom Inštituta predpisanih nalog. Na podlagi letnega poročila naj bi se javnost v najširšem pomenu besede seznanila z delom Inštituta, ga posredno ocenila ter se na ta način tudi seznanila s problemi in težavami, ki so jih pri svojem delu zaznali strokovnjaki, združeni v Inštitutu.

Poročilo o delu je sestavljeno iz podatkov in informacij o dejavnosti posameznih sekcij Inštituta. Podatke in informacije smo, razen v problemskih delih, predstavili brez komentarjev in razlag, saj želimo, da si mnenje o delovanju Inštituta ustvari vsakdo sam. V problemskem delu poročila pa so predstavljena nekatera po mnenju Inštituta najpomembnejša vprašanja in področja, na katera želi Inštitut bralce poročila in javnost posebej opozoriti. Namen poročila torej ni le poročati o opravljenem delu, ampak tudi predstaviti nekatere probleme, s katerimi se je Inštitut ukvarjal pri svojem delu, kakor tudi opozoriti strokovno in drugo javnost na težave in probleme, s katerimi se bo Inštitut lahko srečeval v bližnji prihodnosti.

Poročilo o delu je sestavljeno na enak način kot za pretekla leta, tako da so podatki in informacije primerljivi.

1. Pravni status Inštituta

Na podlagi 11. člena Zakona o revidiranju (Uradni list RS 32/93 in 65/93) je Inštitut ustanovila Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije. Ustanovljen je bil 29. julija 1993 kot zavod in vpisan v sodni register pod številko registrskega vložka 1/24444/00 Ljubljana s sklepom srg 7748/93 dne 9. septembra 1993. Statut Inštituta, ki ga je na podlagi ZRev-1 sprejel svet Inštituta, je objavljen v Uradnem listu RS 70/01. Tudi po ZRev-2 Inštitut ohranja status pravne osebe zasebnega prava.

2. Organiziranost Inštituta

Organiziranost Inštituta se v letu 2008 ni spremenila. Na podlagi ZRev-1 in statuta Inštituta je Inštitut organiziran na način, prikazan v organizacijski shemi:

3. Program dela

Program dela za leto 2008 je po poprejšnji obravnavi strokovnega sveta in revizijskega sveta sprejel svet Inštituta. Z njim so bile začrtane temeljne naloge Inštituta v letu 2008. Poleg tistih, ki jih je moral opraviti po zakonu, statutu Inštituta in programu dela, pa je opravil še nekatere druge, ki niso bile predvidene. Vsak dan opravlja tudi stalne naloge, povezane s svojim delovanjem.

4. Sestava poročila o delu

Poročilo o delu je vsebinsko sestavljeno iz dveh delov, in sicer iz dela, ki obravnava področje revidiranja, za kar je po ZRev-2 odgovoren revizijski svet, in iz dela, ki obravnava področje računovodenja, poslovnih financ, notranjega revidiranja, revidiranja informacijskih sistemov, davčnega svetovanja in ocenjevanja vrednosti, za kar je odgovoren strokovni svet.

Poročilo o delu za leto 2008 je vsebinsko in oblikovno sestavljeno na enak način kot za pretekla leta, tako da so možne primerjave.

5. Revidiranje

Po ZRev-2 in statutu Inštituta je najpomembnejši organ Inštituta, ki skrbi za strokovnost revizorjev in kakovost opravljanja revizijskih storitev ter ugled revizijske stroke v javnosti, revizijski svet. Revizijski svet je imel po ZRev-1 devet članov, od teh je bil direktor Inštituta član revizijskega sveta po funkciji, pet članov revizijskega sveta je moralo imeti dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja in so jih imenovali pooblaščeni revizorji, preostali trije člani, ki so bili predstavniki zainteresirane javnosti, pa so morali imeti ustrezna strokovna znanja in izkušnje s področja računovodstva in financ ter jih je imenoval minister, pristojen za finance, dva na predlog Gospodarske zbornice Slovenije. Po ZRev-2 se je število članov revizijskega sveta zmanjšalo na sedem, direktor še vedno ostaja po funkciji član revizijskega

sveta, štirje člani morajo imeti dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja in jih bodo imenovali pooblašчени revizorji, ostala dva člana, predstavnika zainteresirane javnosti, pa morata imeti ustrezna strokovna znanja in izkušnje s področja računovodstva in financ. Do izteka mandata, to je do 27. novembra 2009, nadaljuje opravljanje funkcije dosedanj revizijski svet.

5.1. Izobraževanje

Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja je ena izmed temeljnih nalog Inštituta.

Inštitut je do uvedbe ZRev-2 izvajal dvostopenjsko izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja. Kandidati so morali najprej zaključiti izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog revizorja in pridobiti dovoljenje za opravljanje nalog revizorja. Na podlagi ZRev-2 pa bo v prihodnje organizirano samo izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja. Izobraževalni program, ki bo temeljil na strokovnih znanjih, ki jih zahteva ZRev-2, bo pripravljen v letu 2009.

Kandidati, ki so bili vpisani v izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog revizorja na podlagi ZRev-1, lahko zaključijo izobraževanje in pridobijo strokovni naziv revizor v štirih letih od uveljavitve ZRev-2, kar pomeni do 15. julija 2012. Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog revizorja je potekalo po izobraževalnem programu iz leta 1998, ki je bil kasneje dopolnjen in delno spremenjen; razdeljeno je bilo na splošni in posebni del. V splošnem delu so pridobili kandidati temeljna znanja iz računovodstva, revizije, poslovnih financ, gospodarskega in davčnega prava ter kvantitativnih metod; iz vseh teh predmetov so opravljali izpit. Poslušali pa so tudi predavanja iz poslovnega komuniciranja (kot dela več izobraževalnih programov). Posebni del izobraževanja je bil razdeljen na štiri predmete: poslovne finance, davke, računovodstvo in revizijo. Iz vseh teh predmetov je moral kandidat opraviti izpite. Kandidat je moral za pridobitev strokovnega naziva revizor po uspešno opravljenih izpitih izdelati še dve seminarski nalogi.

Izobraževalni program za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja, ki ga je Inštitut izvajal po ZRev-1, je obsegal pet predmetov: revizijo, računovodstvo, poslovne finance, organiziranje in vodenje revizije ter davščine. Kandidat, ki je pridobival ali pridobiva strokovna znanja za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja, je ali bo moral po uspešno opravljenih izpitih zagovarjati še zaključno delo.

V izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja so se lahko vpisali kandidati, ki so izpolnjevali pogoje, predpisane v pravilniku o pridobitvi potrdil o strokovnih znanjih za opravljanje nalog revizorja in pooblaščenega revizorja. Kandidati, ki so se želeli vpisati v izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja, so morali imeti univerzitetno izobrazbo, dovoljenje za opravljanje nalog revizorja, obvladati so morali slovenski jezik in niso smeli biti pravnomočno obsojeni za kaznivo dejanje zoper premoženje oziroma gospodarstvo. Razpis za vpis v izobraževanje je bil javno objavljen.

5.2. Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog revizorja

Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog revizorja je obsegalo 153 ur, in sicer:

splošni del

revizija	8 ur
računovodstvo	18 ur
poslovne finance	15 ur
gospodarsko in davčno pravo	20 ur
kvantitativne metode	10 ur

<u>poslovno komuniciranje</u>	5 ur
skupaj	76 ur
posebni del	
revizija	27 ur
računovodstvo	19 ur
davki	15 ur
<u>poslovne finance</u>	15 ur
skupaj	76 ur

V letu 2008 se je nadaljevalo izobraževanje za kandidate, ki so se vanj vpisali v letu 2007. Naknadno so se v izobraževanje vpisali 3 kandidati. 1 kandidat se je iz tega izobraževanja prepisal v izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin. Kandidati so tudi v letu 2008 opravljali izpite takoj po končanih predavanjih; izpit iz gospodarskega in davčnega prava je uspešno opravilo 9 kandidatov, izpit iz kvantitativnih metod v okviru splošnega dela pa 12 kandidatov. V okviru posebnega dela izobraževanja je izpita iz računovodstva in poslovnih financ takoj po koncu predavanj uspešno opravilo 8 kandidatov, iz davkov 12 in iz revizije 10 kandidatov. Poleg tega sta bila tudi 2 redna izpitna roka, in sicer aprila in oktobra iz splošnega dela ter maja in novembra iz posebnega dela.

Za uspešno dokončanje izobraževanja ter pridobitev strokovnega naziva revizorja mora kandidat po uspešno opravljenih izpitih izdelati še seminarski nalogi s področja preizkušanja notranjih kontrol v gospodarski družbi in preizkušanja podatkov na izbranem področju. V letu 2008 je zagovore seminarskih nalog uspešno opravilo 35 kandidatov (od teh so bili 4 kandidati vpisani v izobraževanje v letu 2001, 2 kandidata v letu 2002, 1 kandidat v letu 2003, 6 kandidatov v letu 2004, 13 kandidatov v letu 2005, 4 kandidati v letu 2006 in 5 kandidatov v letu 2007). 2 kandidata morata še predložiti dokazila o uspešno opravljenem diferencialnem izpitu, eden od njiju pa mora še popraviti seminarski nalogi v skladu s pripombami izpitne komisije.

5.3. Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja

Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja obsega 114 ur, od teh:

revizija	28 ur
računovodstvo	30 ur
poslovne finance	26 ur
organiziranje in vodenje revizije	14 ur
<u>davščine</u>	16 ur
skupaj	114 ur

Jeseni 2008 je bil objavljen razpis za vpis v izobraževanje za zadnjo generacijo na podlagi ZRev-1; vpisalo se je 45 kandidatov. 1 kandidatka je bila delno oproščena izpita iz revizije, dve sta bili delno oproščeni izpita iz poslovnih financ, ena kandidatka je delno oproščena izpita iz davkov, ena pa tega izpita v celoti. Kandidati so izpite opravljali takoj po končanih predavanjih, torej pred rednima izpitnima rokoma; izpit iz revizije je uspešno opravilo 20 kandidatov, izpit iz poslovnih financ pa 23 kandidatov. Izpite iz davščin, računovodstva ter organiziranja in vodenja revizije bodo kandidati opravljali v letu 2009.

Za pridobitev potrdila o pridobitvi strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja mora kandidat po uspešno opravljenih izpitih izdelati zaključno delo o celoviti reviziji večje in sestavljene gospodarske družbe. V letu 2008 je zaključno delo uspešno zagovarjalo 5 kandidatov (vsi so bili v izobraževanje vpisani v letu 2006). 1 kandidatka mora zaključno delo popraviti v skladu s pripombami izpitne komisije.

5.4. Izdajanje dovoljenja za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja

Pogoji za pridobitev dovoljenja za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja so bili po ZRev-1 univerzitetna izobrazba, uspešno opravljen preizkus strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja, dejstvo, da oseba ni (bila) pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje zoper premoženje oziroma gospodarstvo, ter dejstvo, da oseba obvlada slovenski jezik in da ima najmanj pet let delovnih izkušenj, od teh najmanj tri leta pri opravljanju revidiranja, šteto po pridobitvi dovoljenja za opravljanje nalog revizorja. Po ZRev-2 so pogoji za pridobitev dovoljenja zaključen študijski program druge stopnje po zakonu, ki ureja visoko šolstvo, oziroma najmanj tej stopnji enakovredna izobrazba, najmanj pet let delovnih izkušenj, od tega najmanj tri leta delovnih izkušenj pri opravljanju revidiranja v zadnjem šestletnem obdobju pred oddajo vloge za izdajo dovoljenja (dve leti delovnih izkušenj lahko kandidat pridobi samo pri izvajanju posameznih postopkov revidiranja v času sklenjenega delovnega razmerja z revizijsko družbo), uspešno opravljen preizkus znanja za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja, dejstvo, da osebi v preteklosti ni bilo odvzeto dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja, dejstvo, da oseba ni bila pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje zoper premoženje oziroma gospodarstvo oziroma je bila kazen že izbrisana, in dejstvo, da ima oseba visoko raven znanja slovenskega jezika. Oseba, ki izpolnjuje ustrezne pogoje, lahko zaprosi za izdajo dovoljenja za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja. Dovoljenje za opravljanje nalog je v letu 2008 pridobilo 11 pooblaščenih revizorjev.

ZRev-2 določa, da velja dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja dve leti od izdaje. Veljavnost dovoljenja se podaljša vsakič za dve leti, če imetnik dovoljenja opravi dodatno strokovno izobraževanje po programu, ki ga določi Inštitut. V letu 2008 je dovoljenje za opravljanje nalog poteklo 22 pooblaščenim revizorjem; 21 je bilo dovoljenje podaljšano za dve leti.

5.5. Priznavanje tujih nazivov

V letu 2008 sta bili nostrificirani dve potrdili o strokovnih znanjih za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja, in sicer kandidatu, ki je opravil ustrezen izpit pri Revizijskem odboru v New Hampshiru (*New Hampshir Board of Accountancy*), in kandidatki, ki je opravila ustrezen izpit pri Združenju zapriseženih pooblaščenih revizorjev (*The Association of Chartered Certified Accountants*). Oba kandidata sta pri Inštitutu opravila nostrifikacijski izpit iz slovenskih računovodskih standardov (odslej SRS), kandidat pa še izpit iz gospodarskega in davčnega prava; tega je bila kandidatka oproščena, ker je ustrezne izpite opravila na magistrskem študiju davčnega prava na Pravni fakulteti Univerze v Mariboru.

5.6. Podelitev strokovnega naziva revizor

Pogoji za pridobitev dovoljenja za opravljanje nalog revizorja so bili po ZRev-1 univerzitetna izobrazba, uspešno opravljen preizkus strokovnih znanj za opravljanje nalog revizorja, dejstvo, da oseba ni bila pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje zoper premoženje oziroma gospodarstvo, in dejstvo, da oseba obvlada slovenski jezik ter da ima najmanj dve leti delovnih izkušenj na področju revidiranja oziroma notranjega revidiranja. Oseba, ki je izpolnjevala ustrezne pogoje, je lahko zaprosila za izdajo dovoljenja za opravljanje nalog revizorja. Dovoljenje za opravljanje nalog revizorja je po ZRev-1 v letu 2008 pridobilo 20 revizorjev.

ZRev-2 ne ureja več izdaje dovoljenja za opravljanje nalog revizorja. Na podlagi 172. člena ZRev-2 so osebe, ki so imele na dan uveljavitve zakona potrdilo o strokovnih znanjih za opravljanje nalog revizorja po ZRev-1 oziroma so pridobile potrdilo o pridobitvi strokovnega naziva revizor po ZRev iz leta 1993, pridobile strokovni naziv revizor. Na podlagi te določbe je bilo izdanih 277 potrdil o pridobitvi strokovnega naziva revizor. Tudi osebam, ki uspešno zaključijo že začeto izobraževanje, se po novem podeli strokovni naziv revizor. Po uveljavitvi

ZRev-2 je bil strokovni naziv revizor podeljen 17 osebam. Ker ZRev-2 ne ureja več dovoljenja za opravljanje nalog revizorja, je Inštitut vse tiste, ki so imeli na dan uveljavitve ZRev-2 veljavno dovoljenje za opravljanje nalog revizorja, vpisal v seznam revizorjev, ki ga objavlja na spletni strani Inštituta in v reviji Revizor. Za objavo podatkov bo Inštitut do sprejetja novih pravilnikov smiselno uporabljal določbe statuta Inštituta in pravilnika o priznanju dodatnega izobraževanja za preizkušene računovodje, preizkušene notranje revizorje, preizkušene poslovne finančnike, preizkušene revizorje informacijskih sistemov in preizkušene davčnike.

V letu 2008 je dovoljenje za opravljanje nalog revizorja poteklo 36 revizorjem. 13 ga je podaljšalo še po ZRev-1, 7 pa jih je vložilo zahtevo za nadaljnjo objavo podatkov v seznamu revizorjev. Dvema revizorkama je dovoljenje prenehalo, ker sta pridobili dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja.

5.7. Izdaja in odvzem dovoljenja za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja

ZRev-1 je določal, da Inštitut odvzame dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja, če je bilo pridobljeno z navedbo neresničnih podatkov ali če je bila oseba pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje zoper premoženje oziroma gospodarstvo. Prav tako je lahko Inštitut odvzel dovoljenje, če je pooblaščen revizor pri izvajanju nalog revidiranja kršil določbe o prepovedi opravljanja nalog revidiranja v posamezni pravni osebi, v kateri je imel sam naložbe ali s katero je bil drugače povezan in bi zaradi te povezave lahko obstajal dvom glede neodvisnosti in nepristranskosti revidiranja, če je kršil pravila revidiranja in je bilo zaradi te kršitve poročilo o revidiranju pomanjkljivo oziroma zavajajoče, če je kršil določbo o dolžnosti varovanja zaupnih podatkov ali če je ponavljajoče se kršil druge določbe ZRev-1 ali drugih zakonov in predpisov, ki urejajo revidiranje pravnih oseb, oziroma pravila revidiranja. V vseh teh primerih je bil možen tudi pogojen odvzem dovoljenja. V letu 2008 Inštitut ni odvzel nobenega dovoljenja.

Z ZRev-2 je za izrekanje ukrepov nadzora pristojna Agencija za javni nadzor nad revidiranjem (odslej Agencija), tako da bo v prihodnje ta odvzemala dovoljenja.

5.8. Registra revizijskih družb in revizijskih subjektov tretjih držav ter pooblaščenih revizorjev in objavljanje seznamov

Inštitut vodi v skladu z ZRev-2 register revizijskih družb in revizijskih subjektov tretjih držav ter register pooblaščenih revizorjev. Vodi ju računalniško in ju sproti dopolnjuje.

Register revizijskih družb in revizijskih subjektov tretjih držav

V register revizijskih družb z dovoljenjem za opravljanje dejavnosti revidiranja je bilo na dan 31. decembra 2008 vpisanih 50 revizijskih družb. Ena revizijska družba je v letu 2008 vložila zahtevo za izbris iz registra revizijskih družb; pravnomočna pa je postala tudi odločba iz leta 2007, tako da sta bili dve družbi izbrisani. V letu 2008 sta bili v register revizijskih družb na novo vpisani 2 revizijski družbi.

Register pooblaščenih revizorjev

V register oseb z dovoljenjem za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja je bilo na dan 31. decembra 2008 vpisanih 206 pooblaščenih revizorjev.

Register revizorjev – register oseb, ki so pridobile strokovne nazive

Po ZRev-2 se bivši register revizorjev vodi v okviru registra oseb, ki so pridobile strokovne nazive, ki jih podeljuje Inštitut. Na dan 31. decembra 2008 je bilo v register revizorjev vpisanih 294 revizorjev.

Na podlagi 46. člena statuta Inštituta objavlja Inštitut vsak mesec v reviji Revizor in na domačih spletnih straneh imenski seznam oseb, ki so pridobile strokovni naziv revizor in opravile dodatno strokovno izobraževanje po pravilih Inštituta. Na dan 31. decembra 2008 je bilo v tem seznamu vpisanih 107 revizorjev (na njihovo zahtevo).

Objavljanje seznama revizijskih družb

Statut Inštituta določa, da mora Inštitut vsako leto objaviti seznam revizijskih družb, vpisanih v register pri Inštitutu. V letu 2008 je Inštitut objavil seznam revizijskih družb, vpisanih v register, v vseh šestih zvezkih Revizorja in na domačih spletnih straneh. Seznam revizijskih družb, vpisanih v register pri Inštitutu, pa je bil predan vsem, ki so se zanj zanimali.

5.9. Dopolnilno izobraževanje revizorjev in pooblaščenih revizorjev

ZRev-2 določa, da se veljavnost dovoljenja za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja podaljša vsakič za dve leti, če imetnik dovoljenja opravi dodatno strokovno izobraževanje po programu, ki ga določi Inštitut. S področja revidiranja računovodskih izkazov smo v letu 2008 izvedli

- seminar Naloge revizijskih družb po ZPPDFT in
- 12. jesenski strokovni posvet revizorjev.

5.10. Nadzor nad revizijskimi družbami, pooblaščenimi revizorji in revizorji

Zaradi sprejetja ZRev-2, prilagojenega zahtevam *Direktive 2006/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. maja 2006 o obveznih revizijah za letne in konsolidirane računovodske izkaze, spremembi direktiv Sveta 78/660/EGS in 83/349/EGS ter razveljavitvi Direktive Sveta 84/253/EGS (odslej Direktiva o obveznih revizijah)* v juniju 2008, je opravljanje nadzora v letu 2008 potekalo na dveh različnih podlagah, v prvem polletju na podlagi ZRev-1 in v drugem polletju na podlagi ZRev-2.

Tako je v prvem polletju o nadzoru nad revizijskimi družbami in pooblaščenimi revizorji na podlagi 3., 12. in 18. člena ZRev-1 ter 5. člena statuta Inštituta še vedno samostojno odločal revizijski svet, samo izvajanje nadzora pa je bilo poverjeno Inštitutu. Skupno delovanje Inštituta v ožjem pomenu in revizijskega sveta kot njegovega organa je kot celota predstavljalo zunanji sistem obvladovanja kakovosti revidiranja računovodskih izkazov, kot je bil opredeljen v ZRev-1.

Če izhajamo iz osnovne opredelitve sistema zagotavljanja kakovosti, je to sistem, oblikovan tako, da zagotavlja sprejemljivo zagotovilo, da revizijska družba in njeno osebje spoštujeta pravila revidiranja, zakone in druge predpise ter da so poročila, ki jih izdajajo revizijske družbe in pooblaščeni revizorji, primerna okoliščinam. Sistem zagotavljanja kakovosti torej že po svoji osnovni opredelitvi ni zgolj ugotavljanje, ali je revizijska dokumentacija, ki jo je pri revidiranju računovodskih izkazov zbral posamezni pooblaščen revizor, zadostna in ustrezna, da podpira izraženo revizorjevo mnenje, temveč vključuje tudi druga področja.

Po ZRev-1, ki je veljal še v prvi polovici leta 2008, je sistem zagotavljanja kakovosti, ki je bil v celoti vzpostavljen pri Inštitutu, vključeval:

- preverjanje, ali je oseba, ki je pri Inštitutu zaprosila za izdajo dovoljenja za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja, izpolnjevala pogoje iz 30. člena ZRev-1 (univerzitetna izobrazba, ustrezne delovne izkušnje, opravljen preizkus strokovnih znanj za opravljanje

nalog pooblaščenega revizorja, odsotnost pravnomočne obsodbe na kaznivo dejanje zoper premoženje oziroma gospodarstvo in znanje slovenskega jezika);

- preverjanje, ali je oseba, ki je pri Inštitutu zaprosila za izdajo dovoljenja za opravljanje nalog revizorja, izpolnjevala pogoje iz 31. člena ZRev-1 (univerzitetna izobrazba, ustrezne delovne izkušnje, opravljen preizkus strokovnih znanj za opravljanje nalog revizorja, odsotnost pravnomočne obsodbe na kaznivo dejanje zoper premoženje oziroma gospodarstvo, znanje slovenskega jezika);
- preverjanje in sprotno spremljanje, ali je oseba, ki je zaprosila za podaljšanje veljavnosti dovoljenja za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja ali revizorja, izpolnjevala pogoje za to podaljšanje, kar pomeni, da je bilo treba (tudi na podlagi lastne kontrolne evidence) ugotoviti, ali je oseba opravila program dodatnega strokovnega izobraževanja;
- preverjanje, ali je nameravana revizijska družba, ki je pri Inštitutu zaprosila za izdajo dovoljenja za opravljanje storitev revidiranja, izpolnjevala pogoje za takšno dejavnost (ustrezen statut, akt o ustanovitvi ali družbena pogodba, ustrezna sestava lastništva, kadrovska, tehnična in organizacijska sposobnost za opravljanje storitev revidiranja, kar pomeni, da je morala imeti ustrezno opremljene in zavarovane poslovne prostore, ustrezno število zaposlenih z najmanj enim pooblaščenim revizorjem in druge ustrezne pogoje poslovanja);
- preverjanje, ali so revizijske družbe delovale v skladu z ZRev-1, in sicer s pregledovanjem dokumentacije, ki so jo bile revizijske družbe po ZRev-1 dolžne najmanj enkrat letno poslati Inštitutu in ki je vključevala informacije o
 - spremembah podatkov, ki se vpisujejo v sodni register,
 - sklicu skupščine in vseh sklepov, sprejetih na skupščini,
 - imetnikih delnic revizijske družbe ter o pridobitvi oziroma spremembi kvalificiranih deležev,
 - naložbah, na podlagi katerih je revizijska družba posredno ali neposredno pridobila kvalificirani delež v drugi pravni osebi, in o vsaki nadaljnji naložbi v to pravno osebo,
 - spremembah statuta oziroma družbene pogodbe in vseh drugih aktov revizijske družbe (na primer pravilnika o varovanju poslovne skrivnosti, pravilnika o organiziranosti),
 - spremembah pogodbe o sodelovanju z drugo revizijsko družbo oziroma o podpisu nove pogodbe o sodelovanju z drugo revizijsko družbo,
 - vseh pogodbah o revidiranju računovodskih izkazov, ki jih je revizijska družba sklenila z naročniki za revidiranje računovodskih izkazov preteklega obračunskega obdobja,
 - načinu izračuna zavarovalne vsote za zavarovanje revizorjeve odgovornosti po 47. členu ZRev-1 in zavarovanju revizorjeve odgovornosti (kopija zavarovalne police in dokazila o plačilu zavarovalne premije),
 - zaposlenih;
- vodenje registra revizijskih družb, pooblaščenih revizorjev in revizorjev;
- opravljanje pregledov poslovanja revizijskih družb ter pregledov opravljanja nalog pooblaščenih revizorjev in revizorjev na podlagi sprejetega letnega načrta opravljanja nadzorov (glejte točko 5.10.1).

Šele na podlagi navedenih prehodno opravljenih nalog strokovnih služb Inštituta je lahko revizijski svet učinkovito opravljal svojo funkcijo na področju nadzora, kot mu jo je nalagal 18. člen ZRev-1, in sicer

- odločal o izdaji in odvzemu dovoljenj za opravljanje dejavnosti revidiranja ter nalog pooblaščenega revizorja in revizorja ter
- s pregledom obsežnih zapisnikov o opravljenih pregledih poslovanja revizijskih družb ter pregledih opravljanja nalog pooblaščenih revizorjev opravljal nadzor nad revidiranjem in v tem okviru izrekal tudi disciplinske ukrepe.

Po ZRev-2 pokriva sistem zagotavljanja kakovosti še vedno vsebinsko ista področja, kot jih je pokrival po ZRev-1, s tremi pomembnimi spremembami, in sicer:

- Nadzorni organ po ZRev-2 ni več zgolj Inštitut, temveč tudi Agencija.
- Ker dvostopenjskega usposabljanja za pridobitev naziva pooblaščen revizor po ZRev-2 ni več, revizorji niso več subjekti nadzora po zakonskih določilih.
- Revidiranje ni več opredeljeno kot revidiranje zgolj računovodskih izkazov, temveč poleg revidiranja računovodskih izkazov vključuje tudi:
 - druge posle dajanja zagotovil, kot so na primer posli preiskovanja, revidiranje, ki ni revidiranje celote računovodskih izkazov za splošen namen, in preverjanje predračunskih računovodskih informacij, ter
 - posle opravljanja dogovorjenih postopkov.

Če najprej na kratko pogledamo, kakšno vlogo prevzema pri zagotavljanju kakovosti revidiranja na podlagi ZRev-2 Agencija v primerjavi z Inštitutom, lahko ugotovimo:

- Preverjanje, ali posamezni subjekti izpolnjujejo pogoje za izdajo dovoljenja za opravljanje storitev revidiranja, še vedno neposredno opravlja Inštitut, posredno (s soglasji na pravila k pravilom in preverjanjem pravilnosti njihovega izvajanja) pa tudi Agencija.
- Sprotno preverjanje, ali pooblaščen revizorji in revizijske družbe izpolnjujejo pogoje za vpis v ustrezne registre, opravlja neposredno Inštitut, posredno (s preverjanjem pravilnosti pri registriranju) pa tudi Agencija;
- Oba, Inštitut in Agencija, spremljata, zbirata in preverjata poročila in obvestila revizijskih družb in drugih oseb, ki so po določbah ZRev-2 oziroma drugih zakonov dolžne poročati Inštitutu in Agenciji oziroma ju obveščati o posameznih dejstvih in okoliščinah.
- Oba, Inštitut in Agencija, opravljata preglede poslovanja revizijskih družb.
- Ukrepe nadzora po ZRev-2 izreka Agencija.

Nekaj pojasnil je potrebnih tudi v povezavi z razširitvijo pojmovanja revidiranja, saj je zlasti na področju nadzora nad tistim delom revidiranja, ki ni revidiranje računovodskih izkazov, mogoče pričakovati velik razkorak med pričakovani subjektov, ki bodo pobudniki za opravljanje nadzora, in dejanskim izidom nadzora, ki ga zagotavlja ZRev-2. Namen nadzora je namreč ugotoviti, ali dokumentacija, ki jo je pri opravljanju svoje dela zbral pooblaščen revizor, podpira njegove ugotovitve v poročilu. Če ni tako, sledi ustrezna sankcija. V tem postopku je ugotavljanje, kakšno bi bilo poročilo, če bi bila dokumentacija drugačna oziroma če bi je bilo več, nemogoče, ker dokumentacije, ki je pooblaščen revizor ni zbral, enostavno ni, zato sklepanje na podlagi manjkajoče dokumentacije ni možno. Zato je Inštitut že v fazi priprave zakona predlagal, da se namesto razširitve področja nadzora pri Agenciji zakonsko vzpostavi podlaga za ustanovitev ekspertne skupine, ki bi s pomočjo izbranega izvedenca ugotavljala napake pri opravljanju drugih storitev ter s tem zadovoljila tako potrebe po vrednostni in vsebinski opredelitvi nepravilnosti kot tudi potrebe po ugotavljanju morebitnih pomembnejših nepravilnosti, ki jih je pri svojem delu zagrešil pooblaščen revizor.

5.10.1. Opravljanje pregledov poslovanja revizijskih družb in pregledov opravljanja nalog pooblaščenih revizorjev

Način opravljanja pregledov poslovanja revizijskih družb ter pregledov opravljanja nalog pooblaščenih revizorjev in revizorjev je zelo podrobno urejal ZRev-1, še podrobneje pa ga ureja ZRev-2, ki je deloma povzel tudi določila poslovnika revizijskega sveta¹.

Preglede poslovanja revizijskih družb opravlja Inštitut v prostorih teh družb praviloma na podlagi načrta, ki ga potrdi revizijski svet, soglasje k načrtu pa da v skladu z ZRev-2 Agencija. V okviru nadzora nad revizijskimi družbami opravi Inštitut tudi neposredni nadzor nad vsemi pooblaščenimi revizorji v revizijski družbi, tako da pri opravljanju nadzora s

¹ Poslovník o načinu dela revizijskega sveta pri opravljanju nadzora nad revizijskimi družbami, pooblaščenimi revizorji in revizorji.

pregledom celotne revizijske dokumentacije, ki se nanaša na opravljeno revizijo računovodskih izkazov najmanj 1 naročnika za eno od obračunskih obdobj, preteklih od zadnjega opravljenega nadzora, preveri kakovost dela vsakega posameznega pooblaščenega revizorja, ki je odgovoren za izdano poročilo o računovodskih izkazih.

Pri izbiri vzorca naročnikov, za katere se v postopku nadzora pregleda revizijska dokumentacija, se poleg pooblaščenih revizorjev praviloma upoštevajo še:

- pomembnost (velikost in organizacijska oblika, uvrščenost vrednostnih papirjev naročnika na organizirani trg vrednostnih papirjev, javni interes) naročnikov revizijske družbe,
- enakomernost zаетja gospodarskih panog,
- enakomernost zаетja naročnikov po regijah,
- zaznana stopnja tveganja, povezana s kakovostjo opravljene revizije pri posameznem naročniku,
- spoštovanje etičnih načel (kodeksa etike poklicnih računovodskih strokovnjakov, ki ga je izdalo Mednarodno združenje računovodskih strokovnjakov (MZRS), in slovenskega kodeksa poklicne etike zunanjih revizorjev),
- izvajanje notranjega nadzora nad kakovostjo delovanja revizijske družbe v skladu z mednarodnim standardom revidiranja (odslej MSR) 220 – Obvladovanje kakovosti revizijskega dela.

Inštitut opravlja nadzor po ZRev-2 tako, da je vsaka revizijska družba, ki revidira podjetja, katerih vrednostni papirji so predmet trgovanja na organiziranem trgu vrednostnih papirjev, pregledana najmanj enkrat v 3 letih, vse druge revizijske družbe pa najmanj enkrat v 6 letih.

Revizijski svet pooblasti ustrezno osebo (z izpitom po zakonu o splošnem upravnem postopku) za vodenje postopka nadzora po zakonu.

Vsak izvajalec nadzora mora za področje nadziranega delovanja revizijske družbe oziroma za nadzirano opravljanje nalog pooblaščenega revizorja ali revizorja, ki ga je pregledoval, sestaviti zapisnik, v katerem podrobno opiše nepravilnosti, ki jih je ugotovil v postopku izvajanja nadzora nad revizijsko družbo ali pooblaščenim revizorjem, ter jih po potrebi (po presoji izvajalca nadzora) podpreti s kopijami listin revizijske družbe, ki jih je pridobil pri opravljanju nadzora. Seznam listin, katerih kopije pridobi izvajalec nadzora pri opravljanju nadzora, je priloga zapisnika.

Zapiski vseh izvajalcev nadzora (tudi tistih, ki so nadzirali posamezne pooblaščene revizorje) so sestavni del skupnega zapisnika o opravljenem nadzoru nad revizijsko družbo.

Skupni zapisnik o opravljenem nadzoru nad revizijsko družbo predloži Inštitut revizijski družbi, posamezne zapise pa tudi nadziranim pooblaščenim revizorjem najkasneje v 8 dneh po opravljenem nadzoru s pozivom, da v roku, ki ga določi Inštitut (običajno 15 dni), predložijo pisne pripombe. O morebitnih ukrepih na podlagi zapisnika in pripomb k zapisniku odloča po ZRev-2 Agencija na podlagi dokumentacije, pridobljene v okviru nadzora, vključno z zapisnikom, pripombami k zapisniku in strokovnim mnenjem revizijskega sveta Inštituta.

5.10.2. Opravljeni pregledi poslovanja in opravljanja nalog v letu 2008

Inštitut je v letu 2008 opravljal nadzor

- na podlagi načrta opravljanja nadzorov v obdobju september 2007 – marec 2008, ki ga je revizijski svet potrdil na 20. redni seji 6. septembra 2007, in
- s pregledom dokumentacije vseh revizijskih družb na podlagi 169. člena ZRev-2, po katerem so v roku šestih mesecev od uveljavitve zakona vse revizijske družbe dolžne predložiti Inštitutu poročilo o uskladitvah, ki mu morajo priložiti listine iz 69. člena ZRev-2.

Na podlagi načrta opravljanja nadzorov v obdobju september 2007 – marec 2008 je Inštitut v letu 2008 opravil nadzor nad 5 revizijskimi družbami ter v njihovem okviru nad 9 pooblaščenimi revizorji.

Na podlagi zahtevanih uskladitev z ZRev-2 poteka opravljanje nadzora nad vsemi revizijskimi družbami.

Podatki o opravljenih nadzorih so prikazani v tabeli 1.

Tabela 1

	Stanje 31. 12. 2008	Nadzirani v obdobju 2008	Delež nadziranih
Revizijske družbe	50	50*	100 %
Pooblašчени revizorji	206	9	4 %
Ocenjeno število aktivnih pooblaščenih revizorjev	115	9	8 %

*Vključno s pregledom dokumentacije revizijskih družb na podlagi 169. člena ZRev-2.

5.10.3. Ukrepi na podlagi opravljenih nadzorov

Iz naslova opravljenih nadzorov je revizijski svet v letu 2008 izrekel opomin dvema pooblaščenima revizorjema. Zoper enega je bila vložena tožba, o izidu katere se Vrhovno sodišče še ni izreklo, zato opomin še ni pravnomočen. Poleg tega je revizijski svet enemu pooblaščenemu revizorju izdal odredbo o odpravi kršitev, ki jih je pooblaščen revizor opravil.

Od vloženi tožb pooblaščenih revizorjev proti Inštitutu v prejšnjih letih (1 tožba v letu 2003, 3 tožbe v letu 2004 in 4 tožbe v letu 2007) je bilo v 3 tožbah razsojeno v korist Inštituta, v 3 tožbah pa je bila odločba Inštituta odpravljena, zadeva pa vrnjena Inštitutu v ponovni postopek. V ponovnem postopku je Inštitut v enem primeru izrekel enako sankcijo, dva primera pa je v ponovno odločanje na podlagi ZRev-2 odstopil Agenciji. Ostalih tožb Vrhovno sodišče še ni obravnavalo.

Trem revizijskim družbam je bila v letu 2008 izdana odredba o odpravi kršitev, in sicer eni revizijski družbi na podlagi opravljenega pregleda poslovanja, eni revizijski družbi na podlagi poročanja in eni revizijski družbi na podlagi ugotovljenih dejstev. Vse tri revizijske družbe so kršitve odpravile.

Sicer pa je na podlagi opravljenih nadzorov Inštitut izrekal ukrepe po ZRev-1 že od leta 2003.

Pregled vseh izrečenih ukrepov na podlagi ZRev-1 prikazuje tabela 2.

Tabela 2: Ukrepi, izrečeni revizijskim družbam in pooblaščenim revizorjem na podlagi ZRev-1 v obdobju 2003–2008

	Leto 2003	Leto 2004	Leto 2005	Leto 2006	Leto 2007	Leto 2008	Skupaj
Pooblašчени revizorji							
opomini	9	6	2	3	4	2	26
– pravnomočni	9	6	1	3	–	1	20
– tožbe na Vrhovnem sodišču RS	–	–	1	–	4	1	6
odvzem (pravnomočen)	1	–	–	–	–	–	1
odredbe o odpravi kršitev	–	–	–	–	–	1	1
Revizijske družbe							
odredbe o odpravi kršitev	4	3	10	7	3	3	30*

* 2 odredbi o odpravi kršitev sta bili izdani na podlagi ZRev-1 že pred letom 2003, in sicer 1 v letu 2001 in 1 v letu 2002.

Pomembnejše nepravilnosti, zaradi katerih so bili pooblaščenim revizorjem izrečeni ukrepi nadzora v letu 2008, so:

1. Iz revizijske dokumentacije ni razvidno, da bi pooblaščen revizor pridobil spoznanja, kako pristojni za upravljanje izvajajo nadzor nad poslovodskimi postopki za prepoznavanje in odzivanje na tveganja prevar v družbi in nad notranjim kontroliranjem, ki ga je vzpostavilo poslovodstvo, da bi zmanjšalo takšna tveganja, in kot odziv na tveganje, da se poslovodstvo izogne kontrolam, načrtoval in izvedel revizijske postopke, s katerimi bi pridobil spoznanja o poslovnih načelih za pomembne posle, ki so zunaj normalnega poteka poslovanja družbe ali se tudi sicer zdijo nenavadni ob upoštevanju poznavanja družbe in njenega okolja, zaradi česar je kršil določila 43. in 76. c) odstavka MSR 240 (Revizorjeva odgovornost za obravnavanje prevar pri reviziji računovodskih izkazov) v povezavi z 2. in 5. odstavkom MSR 230 (Dokumentacija).
2. Iz revizijske dokumentacije ni razvidno, da bi
 - se pooblaščen revizor prepričal o ustreznosti razkrivanja poslov s povezanimi strankami v računovodskih izkazih s pojasnili, kot to zahtevajo SRS in zakon o gospodarskih družbah;
 - pooblaščen revizor proučil, ali obstajajo ustrezni kontrolni postopki odobravanja in evidentiranja poslov s povezanimi strankami;
 - pri preverjanju ugotovljenih poslov s povezanimi strankami pooblaščen revizor pridobil zadostne in ustrezne revizijske dokaze, da so bili ti posli pravilno knjiženi in ustrezno razkriti;
 - zaradi neustreznih razkritij poslov med povezanimi strankami pooblaščen revizor primerno prilagodil svoje poročilo;zaradi česar je kršil določila 8., 10., 13. in 16. odstavka MSR 550 (Povezane stranke) ter 19. in 31. odstavka MSR 250 (Upoštevanje zakonov in drugih predpisov pri reviziji računovodskih izkazov) v povezavi z 2. in 5. odstavkom MSR 230.
3. Iz revizijske dokumentacije ni razvidno, kako se je pooblaščen revizor prepričal o
 - skladnosti razkritja sestave rezerv z zahtevami 65. člena zakona o gospodarskih družbah in SRS 24.4 ter razkritja opredmetenih osnovnih sredstev v skladu z zahtevami SRS 1.42,
 - obstoju, popolnosti in vrednotenju opredmetenih osnovnih sredstev,
 - obstoju, popolnosti in vrednotenju obveznosti do dobaviteljev,
 - obstoju in vrednotenju obveznosti iz naslova najemnin,
 - obstoju, popolnosti in vrednotenju kratkoročnih finančnih obveznosti do povezanih oseb,
 - nastanku, popolnosti, točnosti, časovni uvrstitvi in razvrstitvi vseh pomembnih postavk izkaza poslovnega izida,zaradi česar je kršil 2., 11. in 16. odstavek MSR 500 (Revizijski dokazi) v povezavi z 2., 5. in 6. odstavkom MSR 230 (Dokumentacija) ter (v primeru iz prve alineje tega odstavka) z 19. odstavkom MSR 250 (Upoštevanje zakonov in drugih predpisov pri reviziji računovodskih izkazov).
4. Iz revizijske dokumentacije ni razvidno, da bi za postavke opredmetenih osnovnih sredstev, kratkoročnih poslovnih terjatev ter kratkoročnih finančnih in poslovnih obveznosti pooblaščen revizor
 - pridobil zadostne in ustrezne revizijske dokaze, da
 - a) začetni saldi ne vsebujejo napačnih navedb, ki bi bistveno vplivale na računovodske izkaze obravnavanega obdobja, in
 - b) se ustrezne računovodske usmeritve dosledno uporabljajo ali da se spremembe računovodskih usmeritev pravilno upoštevajo in ustrezno razkrivajo,

- zbral zadostne in ustrezne revizijske dokaze o začetnih saldih,
 - zaradi nezadostnih in neustreznih revizijskih dokazov o začetnih saldih ustrezno prilagodil poročilo o računovodskih izkazih,
- zaradi česar je kršil 2. in 11. odstavek MSR 510 (Začetni revizijski posli – začetni saldi).

5.11. Ostala področja delovanja revizijskega sveta

Naloge, ki si jih je zadal s programom dela, je revizijski svet uresničeval na svojih rednih sejah. Kot najbolj dejaven organ Inštituta je imel v letu 2008 11 sej, ki so v povprečju trajale 3 ure in se jih je udeleževalo povprečno 7,5 od 9 članov ter 3 strokovni svetovalci Inštituta.

Na svojih sejah se je revizijski svet ukvarjal pretežno z nadzorom nad revizijskimi družbami in pooblaščenimi revizorji, in sicer z

- odločanjem o izdaji in odvzemu dovoljenj za opravljanje dejavnosti revidiranja ter za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja in revizorja,
- opravljanjem nadzora nad revidiranjem in
- določanjem pogojev za pridobitev potrdila o strokovnih znanjih za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja in revizorja.

Zakonsko določene naloge je opravljal revizijski svet na svojih sejah tako, da je:

- po razpravi in pregledu predložene dokumentacije izdajal odločbe, povezane z registracijo revizorjev in revizijskih družb;
- pregledoval zapisnike o pregledu poslovanja revizijskih družb in zapisnike o pregledu opravljanja nalog pooblaščenih revizorjev ter pripombe k njim;

na podlagi pregledanih zapisnikov in pripomb k njim:

- dajal revizijskim družbam in pooblaščenim revizorjem priporočila za odpravo nepravilnosti

oziroma (v primeru hujših kršitev pravil revidiranja):

- dajal Inštitutu priporočila za izdajo odredb za odpravo kršitev revizijskih družb in
- izdajal odločbe, s katerimi je začel postopke za izrek opomina za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja;
- obravnaval izjave in listinske dokaze, ki so jih Inštitutu v zakonskem roku lahko posredovali pooblaščeni revizorji, zoper katere je bil začel postopek izreka opomina oziroma postopek odvzema dovoljenja za opravljanje nalog revidiranja, ter
- ustavil začeti postopek za izrek ukrepa, če je bila izjava s priloženimi listinskimi dokazi zadostna in ustrezna,

ali

- izdal odločbo o izrečenem ukrepu, če pooblaščenemu revizorju z izjavo ni uspelo ovreči kršitve pravil revidiranja.

Poleg tega je revizijski svet obravnaval vse pisne pripombe tretjih oseb o kakovosti dela pooblaščenih revizorjev in revizijskih družb ter na podlagi pregleda razpoložljive dokumentacije in dokumentacije, ki mu jo je na zahtevo predložila revizijska družba ali predložil pooblaščeni revizor, presojal njihovo upravičenost.

Ne glede na svoje obsežno delo na področju nadzora pa je revizijski svet leta 2008 kar nekaj časa namenil tudi ostalim področjem, za katera je bil zadolžen po ZRev-1 in ZRev-2. Po zakonu namreč sprejema tudi pravila revidiranja in opravlja druge strokovne naloge, povezane z razvojem revizijske stroke.

V letu 2008 je revizijski svet sprejel tri nova pravila revidiranja, o enem, ki je bil sprejet januarja 2009, pa je razpravljal, in sicer so to:

- Stališče 8 (Revizorjev pregled in poročanje o letnem poročilu ter drugih zakonskih in regulativnih zahtevah bank in hranilnic),
- Stališče 9 (Revidiranje poročila o finančnem položaju in poslovanju dolžnika),
- Stališče 10 (Revizorjevo poročanje o objektivni opravičenosti sodil, ki služijo razporejanju prihodkov, odhodkov, sredstev in obveznosti do njihovih virov) in
- osnutek Stališča 11 (Revizorjev pregled in poročanje o letnem poročilu ter drugih zakonskih in regulativnih zahtevah borznoposredniške družbe).

Ker sodita stališči 10 in 11 med pravila revidiranja, za veljavnost katerih je v skladu s 1. odstavkom 32. člena ZRev-2 potrebno soglasje Agencije, se njuna vsebina, dokler ju ne bo potrdila Agencija, uporablja kot vzorec dobre strokovne prakse.

Člani revizijskega sveta so v letu 2008 potrdili tudi srednjeročni načrt delovanja Inštituta, predvsem na področju revizijske dejavnosti, pripravljen v skladu z usmeritvami Mednarodne zveze računovodskih strokovnjakov (IFAC). Pripravili in potrdili so tudi programa jesenskega strokovnega srečanja revizorjev v Radencih in kongresa v Portorožu, ki je bil obenem volilni kongres Inštituta za članstvo v svetu in strokovnem svetu.

Poleg tega so na podlagi poziva Ministrstva za finance predlagali pooblaščen revizorko mag. Anico Nemeč za predstavnico Inštituta v Strokovnem svetu Agencije.

5.12. Problemska področja revidiranja

Izid prenove ZRev-1 je bila priprava ZRev-2, ki je začel veljati leta 2008. Čeprav zagotavlja ZRev-2 uskladitev z Direktivo o obveznih revizijah, pa odpira tudi nekaj problemov, s katerimi se bo v prihodnje morala spoprijeti revizijska stroka skupaj z regulatorjem – Agencijo. Glavne probleme bi lahko strnili v dve problemski področji, in sicer:

1. Vsebinska opredelitev revidiranja

Revidiranje je po zakonu opredeljeno tako, da vključuje revidiranje računovodskih izkazov, druge posle dajanja zagotovil in posle opravljanja dogovorjenih postopkov v zvezi z računovodskimi informacijami, ki se izvajajo na podlagi pravil Mednarodne zveze računovodskih strokovnjakov s področij revidiranja, dajanja zagotovil in etike. Kot tako ne vključuje zgolj obveznih revizij za letne in konsolidirane računovodske izkaze, ki jih ureja Direktiva o obveznih revizijah, temveč tudi vse druge posle dajanja zagotovil in dogovorjene postopke. Glede na to, da so naštetih posli med seboj tako različni, da jih urejajo različni mednarodni standardi (mednarodni standardi revidiranja (MSR), mednarodni standardi poslov preiskovanja (MPP), mednarodni standardi poslov dajanja zagotovil (MPZ) in mednarodni standardi sorodnih storitev (MSS)), od katerih se zgolj MSR nanašajo na revizijo računovodskih izkazov, se odpira vprašanje, ali so za zagotavljanje kakovosti storitev po vseh navedenih standardih primerni postopki, ki jih za zagotavljanje kakovosti in nadzor predvideva Direktiva. Na tej podlagi se odpira vprašanje, ali lahko ZRev-2 s postavljenim konceptom nadzora zaradi zahtevanih specialnih znanj, ki so potrebna pri nadziranju vseh naštetih poslov, zagotovi ustrezno kakovost nadzora vseh teh ostalih storitev na dovolj učinkovit način.

Že naslov MSR 700 (Poročilo neodvisnega revizorja o celoti računovodskih izkazov za splošen namen), ki obravnava poročilo o revidiranju računovodskih izkazov, pove, da gre za poročilo o računovodskih izkazih, ki so namenjeni širši javnosti. Javni interes na tem področju je poudarjen tudi z zakonsko zahtevano revizijo in zahtevo po javni objavi revidiranih računovodskih izkazov. Čeprav se tudi nekatere druge oblike revizije opravljajo na zakonski podlagi, pa pri nobeni od njih javni interes ni poudarjen do take mere kot pri reviziji računovodskih izkazov, zaradi česar se tudi javna objava revizorjevega poročila v drugih primerih ne zahteva. Revizijski svet predvideva, da bo širitev pristojnosti nadzora nad drugimi vrstami revizorjevih poročil zmanjšala koncentracijo strokovne moči pri nadziranju

področja, ki mu Direktiva pripisuje javni interes, kar bo v relativnem smislu zmanjšalo varovalo za zaščito javnega interesa.

2. Obvladovanje kakovosti v revizijski družbah

Prvi predlog ZRev-2, ki je bil na spletnih straneh Ministrstva za finance dan v javno razpravo v času od 28. decembra 2007 do 11. januarja 2008, je vključeval člene, ki so se nanašali na zagotavljanje kakovosti revizij računovodskih izkazov. Namen teh členov, ki jih je predlagala stroka, je bil, da se postavijo okvirni normativi delovanja, ki jim je bila prilagojena obveznost poročanja na podlagi zakonskih členov, ki so sledili členom o obvladovanju kakovosti. Medtem ko naj bi bila po osnovni zamisli, ki je temeljila na podrobni statistični preveritvi stanja na slovenskem revizijskem trgu, obveznost poročanja vezana zgolj na odstopanja od okvirnih normativov, so v končni različici ZRev-2 okvirni normativi izločeni, poročanje pa razširjeno do nerazumnih meja, pri čemer je pregledovalcu prepuščena individualna presoja o potrebnem obsegu dela in porabljenih virih v povezavi s posamezno revizijo računovodskih izkazov. Učinkovitost takšnega sistema je že v zasnovi dvomljiva. Poleg tega je bil z izločitvijo omenjenih členov iz zakona umaknjen edini mehanizem, ki bi lahko v okviru nadziranja zagotavljal preventivne učinke. Nadzor po zaključenih revizijah računovodskih izkazov sicer zagotavlja sankcioniranje slabega dela, vendar je škoda, ki je s tem povzročena naročniku in širši javnosti zaradi zavajajočih informacij, že storjena in je običajno ni več mogoče popraviti. Pri tem je tudi sklicevanje na Mednarodni standard obvladovanja kakovosti (*International Standard on Quality Control*) 1 vsebinsko neprimerno, ker ta standard ureja notranji nadzor v revizijski družbi, ki ga je dolžna le-ta organizirati sama, ne pa zunanjega nadzora nad revidiranjem. Organizacija obvladovanja kakovosti znotraj revizijske družbe pa mora biti v skladu s točko (f) 1. odstavka 29. člena Direktive o obveznih revizijah prav tako predmet zunanjega nadzora, s čimer je bila dodatno podprta smiselnost vključitve navedenih členov v predlog zakona.

Kot je razvidno že iz njunega opisa, je revizijski svet oba problema zaznal že v času priprave zakona in na tej podlagi pisno predlagal Ministrstvu za finance ustrezne spremembe in dopolnitve predloga, in sicer:

- da se v ZRev-2 revidiranje opredeli kot revidiranje računovodskih izkazov, ki se izvaja na podlagi mednarodnih revizijskih standardov, kot so opredeljeni v ZRev-2;
- da se členi 26 do 29 prvotno objavljenega predloga ZRev-2, ki obravnavajo obvladovanje kakovosti revizij računovodskih izkazov, ponovno vključijo v predlog zakona.

Ker nobeden od predlogov ni bil upoštevan, ostajata odprta oba problema.

Poseben problem predstavlja tudi prevod prenovljenih in preoblikovanih MSR. 26. člen Direktive o obveznih revizijah predpisuje, da (citata) *države članice od zakonitih revizorjev in revizijskih podjetij zahtevajo, da izvajajo obvezne revizije v skladu z mednarodnimi revizijskimi standardi, ki jih je Komisija sprejela v skladu s postopkom iz člena 48(2). Države članice lahko uporabljajo nacionalni revizijski standard, dokler Komisija ne sprejme mednarodnega revizijskega standarda, ki pokriva isto področje. Sprejeti mednarodni revizijski standardi se objavijo v celoti v vsakem od uradnih jezikov Skupnosti v Uradnem listu Evropske unije. ... Države članice lahko uvedejo dodatne zahteve v zvezi z obveznimi revizijami letnih in konsolidiranih računovodskih izkazov za obdobje, ki se izteče 29. junija 2010* (konec citata).

Ne glede na to, da je Direktiva začela veljati konec junija 2006, Komisija še ni začela postopka prevoda in objave MSR, predvsem zaradi slabih izkušenj nekakovostnimi prevodi, povezanimi z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (odslej MSRP), ki jih Komisiji ni uspelo prevesti ustrezno kakovostno. Namesto tega predlaga postopek, katerega izhodišče je, da se sodelovanje Komisije začne, ko so vsi MSR na nacionalni ravni že prevedeni, kar naj bi se zgodilo najkasneje do 31. decembra 2009. Čeprav Komisija s tem postavlja v neenakopraven položaj angleško govoreče države članice, ki s prevodom ne

bodo imele dela in stroškov, in druge, je Komisija vsem državam članicam dala jasno vedeti, da ni nobenih možnosti, da prevode na nacionalni ravni financira EU.

Inštitut je, ne glede na to, da bi bilo prevajanje sicer dolžnost EU, že začel prevajati MSR, ki so v celoti prenovljeni; glede na omejitve virov lahko načrtuje zaključek prevoda celote standardov do junija 2010. Načrt prevodov je bil predložen tudi Mednarodni zvezi računovodskih strokovnjakov, ki te standarde objavlja in daje dovoljenja za prevajanje.

Glede na predstavljena dejstva obstajata dva problema:

- polletno obdobje med datumom, ko zaključek prevoda pričakuje Komisija (december 2009), in datumom, ki ga za zaključek prevoda MSR predvideva Inštitut (junij 2010);
- veliki stroški prevajanja celote MSR, na katere Inštitut že nekaj časa opozarja, saj znašajo po oceni 85.000 evrov; če upoštevamo, da je Inštitut v letu 2007 ustvaril 1.134.663 evrov prihodkov, je to zelo velik delež, ki z ustreznimi prihodki ni pokrit – prevedene MSR namreč Inštitut v javnem interesu brez zakonske obveznosti brezplačno objavlja na svojih spletnih straneh med pravili revidiranja.

Rešitev, ki jo v soglasju z Ministrstvom za finance predlaga Inštitut, je, da se v ta namen porabi del denarja, ki ga ima Slovenija na voljo v okviru Švicarskega sklada v upravljanju Svetovne banke. Prevod je taksativno sicer že vključen v načrt porabe sredstev, vendar dokončnega formalnega stališča o njegovem financiranju še ni.

Z zagotovljenimi sredstvi bi Inštitut lahko pokrival nastale stroške in zagotovil dodatne prevajalske moči, ki bi pod njegovim nadzorom lahko zagotovile vsaj večji del kakovosti, ki smo je bili doslej vajeni pri prevajanju MSR. Pri tem je treba poudariti, da gre že v izvorniku za zelo zapleteno in zahtevno besedilo, ki ga prevajalec, ki področja revidiranja ne pozna, sicer tehnično lahko prevede, ne more pa zagotoviti ustrezne kakovosti.

Poleg reševanja odprtih problemov nalaga ZRev-2 Inštitutu v letu 2008 dodatne obveznosti na revizijskem področju. Glavne med njimi so:

- posodobitev obstoječega registra revizijskih družb in pooblaščenih revizorjev v smislu Direktive o obveznih revizijah:
 - čeprav je ta posodobitev tehnično in strokovno zahtevna naloga, saj je treba upoštevati tudi pravila registriranja revizijskih podjetij in zakonitih revizorjev iz članic EU in tretjih držav, se lahko v Sloveniji pohvalimo, da je tudi naš dosedanji register že zajemal večino podatkov, ki jih zahteva Direktiva o obveznih revizijah;
- posodobitev programa izobraževanja za pridobitev naziva pooblaščen revizor;
- vzpostavitev sistema sprotnega izobraževanja, ki bo skladen z zahtevami mednarodnih izobraževalnih standardov, ki jih je izdal IFAC;
- posodobitev obstoječih pravil revidiranja v obsegu, kot ga zahteva ZRev-2;
- vzpostavitev delujočega sistema medsebojnega sodelovanja med Inštitutom in Agencijo na vseh področjih, predvidenih z ZRev-2.

Za konec naj omenimo, da je revizijski svet posvetil vso potrebno pozornost tudi revizorjevemu poročanju v času finančnih težav z namenom, da bi ustrezno zavaroval javni interes. V ta namen je bilo po predhodnih razpravah na sejah revizijskega sveta v letu 2008 januarja 2009 sprejeto Stališče 12 – *Pojasnjevalni odstavek v revizorjevem poročilu o računovodskih izkazih za leto 2008*, ki zahteva od revizorja, da v svojem poročilu razkrije vse vrednostne učinke vknjižb, prilagojenih težavam na finančnih trgih, ki jih dovoljujejo zadnje spremembe mednarodnih in domačih računovodskih standardov, na računovodske izkaze naročnika revizije.

6. Strokovna področja, povezana z revidiranjem

6.1. Sekcija preizkušenih računovodij in računovodij

6.1.1. Izobraževanje za strokovni naziv preizkušeni računovodja

Izobraževanje za strokovni naziv preizkušeni računovodja obsega 154 ur. Razdeljeno je na

splošni del

revizija	8 ur
računovodstvo	18 ur
poslovne finance	15 ur
gospodarsko in davčno pravo	20 ur
kvantitativne metode	10 ur
<u>poslovno komuniciranje</u>	<u>5 ur</u>

skupaj 76 ur

posebni del

računovodstvo I	20 ur
računovodstvo II	28 ur
davki	15 ur
<u>poslovne finance</u>	<u>15 ur</u>

skupaj 78 ur

Za kandidate, ki so se vpisali v izobraževanje v letu 2007, se je nadaljevalo izobraževanje v letu 2008. Kandidati so tudi v letu 2008 opravljali izpite takoj po končanih predavanjih; izpit iz gospodarskega in davčnega prava je uspešno opravilo 6 kandidatov in iz kvantitativni metod 12 kandidatov. V okviru posebnega dela izobraževanja pa so izpit iz računovodstva I in računovodstva II takoj po končanih predavanjih uspešno opravili 4 kandidati, iz poslovnih financ 8 in iz davkov 9 kandidatov. Poleg tega sta bila tudi 2 redna izpitna roka, in sicer aprila in oktobra iz splošnega dela ter maja in novembra iz posebnega dela.

Jeseni 2008 je bil na podlagi pravilnika o pridobitvi potrdil o strokovnih nazivih preizkušeni računovodja, preizkušeni notranji revizor, preizkušeni poslovni finančnik in preizkušeni revizor informacijskih sistemov, vpisu v registre Inštituta ter načinu objavljanja podatkov objavljen razpis za vpis enajste generacije preizkušenih računovodij. V izobraževanje se je vpisalo 14 kandidatov. 1 kandidat je bil oproščen enega izpita, 1 kandidat pa dveh izpitov v celoti in enega delno. Kandidati so opravljali izpite takoj po končanih predavanjih, torej pred rednima izpitnima rokoma; izpit iz računovodstva je uspešno opravilo 8 kandidatov, iz revizije 13 in iz poslovnih financ 11 kandidatov. Ispite iz preostalih predmetov kandidati opravljajo v letu 2009.

Za pridobitev strokovnega naziva preizkušeni računovodja mora kandidat po uspešno opravljenih izpitih izdelati še zaključno delo. V letu 2008 je izdelalo zaključno delo in opravilo zagovor 17 kandidatov (od teh je bil po 1 kandidat vpisan v izobraževanje v letu 2001 in 2003, 6 kandidatov je bilo v izobraževanje vpisanih v letu 2004, 4 kandidati v letu 2005 in 5 kandidatov v letu 2006). 1 kandidat, ki je zagovarjal zaključno delo v letu 2006, je oddal lektorsko popravljeno delo in s tem uspešno zaključil izobraževanje. 1 kandidatka, ki je zagovarjala zaključno delo v letu 2008, pa mora nalogo še lektorsko popraviti.

6.1.2. Izobraževanje za strokovni naziv računovodja

Izobraževanje za strokovni naziv računovodja obsega:

organizacijski in kadrovski vidik računovodstva	11 ur
uvod v računovodstvo	6 ur
finančno računovodstvo	26 ur
stroškovno računovodstvo	16 ur
poslovno računovodstvo	16 ur
kontrola in revizija	8 ur
poslovna matematika	11 ur
poslovne finance	15 ur
gospodarsko pravo	16 ur
davki	23 ur
poslovno komuniciranje	4 ure
<hr/>	
skupaj	152 ur

Ker v preteklih letih za to izobraževanje ni bilo dovolj interesa, ga v letu 2008 nismo razpisali.

Za pridobitev strokovnega naziva računovodja mora kandidat po uspešno opravljenih izpitih izdelati še zaključno delo. V letu 2008 so izdelali zaključno delo in opravili zagovor 3 kandidati (od teh je bil po 1 kandidat vpisan v izobraževanje v letih 2000, 2001 in 2002). Lektorsko popravljeno zaključno delo sta oddala tudi kandidata, ki sta zagovor uspešno opravila v letu 2006 oziroma 2007.

6.1.3. Register preizkušenih računovodij

V letu 2008 je 19 oseb pridobilo strokovni naziv preizkušeni računovodja. 4 je bil strokovni naziv podeljen na podlagi sklepa strokovnega sveta, v skladu s katerim se habilitiranim visokošolskim učiteljem, ki imajo najmanj naziv docent s področja računovodstva in so se vpisali v izobraževalni program za pridobitev naziva preizkušeni računovodja, šteje, da so opravili vse zahtevane izpite po izobraževalnem programu, izpitna komisija pa jih lahko na podlagi predložitve doktorske disertacije oprostí zagovora zaključnega dela, če oceni, da doktorska disertacija s področja računovodstva dokazuje, da kandidatu lahko podeli naziv preizkušeni računovodja brez zagovora zaključnega dela.

Na dan 31. decembra 2008 je imelo potrdilo o pridobitvi strokovnega naziva 195 preizkušenih računovodij. Na podlagi 46. člena statuta Inštituta objavlja Inštitut vsak mesec v reviji Revizor in na domačih spletnih straneh imenski seznam oseb, ki so pridobile strokovni naziv preizkušeni računovodja in opravile dodatno strokovno izobraževanje po pravilih Inštituta. Na dan 31. decembra 2008 je pogoje za objavo podatkov izpolnjevalo 74 preizkušenih računovodij.

6.1.4. Register računovodij

Strokovni naziv računovodja je v letu 2008 pridobilo 6 oseb tako, da je bilo na dan 31. decembra 2008 v register računovodij vpisanih 76 računovodij. Na podlagi 46. člena statuta Inštituta objavlja Inštitut vsak mesec v reviji Revizor in na domačih spletnih straneh imenski seznam oseb, ki so pridobile strokovni naziv računovodja in opravile dodatno strokovno izobraževanje po pravilih Inštituta. Na dan 31. decembra 2008 je bilo v tem seznamu vpisanih 26 računovodij.

6.1.5. Dopolnilno izobraževanje preizkušenih računovodij in računovodij

Preizkušeni računovodje in računovodje se morajo za to, da Inštitut objavlja njihove podatke v reviji Revizor in na domačih spletnih straneh, dodatno izobraževati najmanj 60 ur v dveh letih. V letu 2008 smo na področju računovodstva izvedli seminarje:

- Praktični primeri uporabe MRS 32, MRS 39 in MSRP 7,
- Sestavljanje izkaza denarnih tokov 2007,
- Zahtevnejša vprašanja računovodenja po MRS 39 – Finančni inštrumenti: pripoznavanje in merjenje,
- Urejanje razmerij glede infrastrukture za izvajanje gospodarskih javnih služb v javnih podjetjih in javnozasebnih partnerstvih,
- Računovodske informacije za pošten prikaz vrednosti podjetja,
- Upravljanje s tveganji – primer dobre prakse (Mercator, d.d.) in
- Večje dileme pri konsolidiranju računovodskih izkazov.

6.1.6. 11. letna konferenca računovodij

Inštitut je 8. in 9. maja 2008 organiziral 11. letno konferenco računovodij. Teme konference so bile: aktualnosti s področja računovodenja, računovodska obravnava poslovnih združitvev s poudarkom na pripojitvi, najpogostejša vprašanja v zvezi s konsolidacijo, računovodska in davčna obravnava popravkov napak in sprememb računovodskih usmeritev, lik računovodje, vpliv javno-zasebnega partnerstva na računovodenje, vloga računovodje pri pripravi izjave o oceni notranjega nadzora javnih financ v javnem zavodu, sodelovanje računovodje z notranjim revizorjem, obračun DDV pri interkomunitarnih storitvah. Na konferenci so bili podeljeni tudi certifikati novim računovodjem in preizkušenim računovodjem ter izvedene volitve članov odbora sekcije preizkušenih računovodij in računovodij.

Na konferenci je bilo 184 udeležencev.

6.1.7. Novi računovodski standard in kontni okvir

Že konec leta 2007 je strokovni svet Inštituta sprejel SRS 34 (2008) – Računovodske rešitve v zadrugah, ki ga je Inštitut po pridobitvi soglasja Ministrstva za finance ter Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano objavil v Uradnem listu 1. februarja 2008. V letu 2008 je strokovni svet sprejel še spremembe SRS 3 (2006) – Finančne naložbe ter redakcijske popravke SRS 1 (2006) - Opredmetena osnovna sredstva, SRS 5 (2006) Terjatve, SRS 18 (2006) – Prihodki in SRS 37 (2006) Računovodske rešitve v podjetjih v stečaju in likvidaciji. Tudi spremembe je Inštitut po pridobitvi soglasja Ministrstva za finance ter Ministrstva za gospodarstvo objavil v Uradnem listu.

Odbor sekcije preizkušenih računovodij in računovodij je na podlagi 16. člena ZRev-2 in 54. člena Zakona o gospodarskih družbah, ZGD-1 (Uradni list RS, št. 42/06, 26/07, 33/07, 67/07, 10/08 in 68/08) pripravil in predložil v sprejetje strokovnemu svetu kontni okvir za gospodarske družbe, na podlagi 41a. člena Zakona o zadrugah (Uradni list RS, št. 13/92) in 27. člena SRS 34 (2008) – Računovodske rešitve v zadrugah – kontni okvir za zadruge, na podlagi 16. člena Zakona o revidiranju (Uradni list RS, št. 65/08) in 12. člena SRS 39 – Računovodske rešitve pri malih samostojnih podjetnikih posameznikih – kontni okvir za male samostojne podjetnike posameznike. Vse predlagane kontne okvire je strokovni svet sprejel in objavil v Uradnem listu RS. Prav tako je odbor sekcije preizkušenih računovodij in računovodij pripravil in strokovnemu svetu predložil v sprejetje kontni načrt za gospodarske družbe, kontni načrt za zadruge in kontni načrt za male samostojne podjetnike posameznike. Tudi vse predlagane kontne načrte je strokovni svet sprejel.

Zaradi usklajenega delovanja slovenskih družb pri pripravi računovodskih izkazov za leto 2008 je Inštitut konec leta sprejel Pojasnilo 1 k SRS 3 – Slabitev finančnih naložb. Sprejetje tega pojasnila je bilo nujno zaradi zagotovitve pravnih in strokovnih podlag za čim bolj enotno

ravnanje pri sestavljanju letnih poročil za leto 2008 vseh slovenskih družb, ki računovodijo tako po SRS kot MRS oziroma po MSRP.

6.1.8. Problemska področja računovodstva

Leta 2008 so tudi področje računovodenja, čeprav res v večji meri v zadnji polovici leta, zaznamovale posledice finančne krize. Računovodje v družbah so tisti strokovnjaki, ki morajo sestaviti leto poročilo in v njem v skladu s pravili, določenimi v zakonu o gospodarskih družbah, SRS, MRS oziroma MSRP, vrednotiti postavke sredstev in obveznosti ter posledično tudi kapitala. Zaradi zelo velikega padca tečajev delnic na borzi, zmanjševanja vrednosti finančnih naložb, izmerjenih po modelu nabavne vrednosti, zmanjševanja vrednosti sredstev, predvsem nepremičnin, vedno večjih problemov v zvezi s plačilom terjatev iz poslovanja, večanjem vrednosti zalog nedokončane proizvodnje, gotovih izdelkov in blaga ter vedno težjimi in strožjimi pogoji za pridobitev finančnih sredstev so bili v letu 2008 – in so še vedno – sestavljavci računovodskih izkazov pri sestavljanju pa tudi prikazovanju in razlaganju podatkov v računovodskih izkazih pod izrednim pritiskom članov posloводства. Inštitut je in bo računovodske strokovnjake v njihovem prizadevanju za strokovnost pri sestavljanju računovodskih poročil v skladu s pravili stroke vedno strokovno in moralno podpiral.

Kljub temu da je oslabitev sredstev, torej tudi finančnih naložb, tako po SRS kot MRS obvezna, pa ZDDPO-2 v prvem odstavku 22. člena odhodkov, ki so posledica oslabitve kratkoročnih in dolgoročnih finančnih naložb, ne prizna tudi kot davčno priznane odhodke. Torej: nobena oslabitev finančnih naložb se davčno ne prizna. Ker pa morajo družbe pri poslovanju upoštevati SRS oziroma MRS, bodo v računovodskih izkazih, izdelanih za poslovne potrebe, v skladu s standardi oslabile tudi finančne naložbe. Zavedati se je treba, da sprejeto pojasnilo vpliva le na računovodenje finančnih naložb in njihovo izkazovanje v računovodskih izkazih ter brez spremembe ZDDPO-2 ne vpliva in ne more vplivati na davčno osnovo. Zato bi bila za ublažitev posledic finančne krize za davčne zavezance zelo sprejemljiva odločitev zakonodajalca, da v ZDDPO-2 črta 22. člen ali ga spremeni tako, da bi se tudi oslabitve finančnih naložb davčno priznale v davčnem obdobju, ko so pripoznane v skladu s standardi v računovodskih izkazih. Na tak način bi zakonodajalec neposredno pomagal davčnim zavezancem premagovati likvidnostne težave, ki bodo verjetno najhujše posledice finančne krize. Poleg tega je treba poudariti, da je ZDDPO tako ureditev že vseboval. Vsebinsko gre le za določitev trenutka, kdaj je oslabitev vrednosti finančne naložbe tudi davčno priznana. Na tak način bi se zmanjšale razlike med poslovno in davčno bilanco, prenehale pa bi tudi potrebe po ugotavljanju in izračunavanju odloženih davkov. Inštitut je predlagal strokovne rešitve, glede katerih smo trdno prepričani, da so pravilne in bi, če bi bile sprejete, zelo pripomogle k pravilnosti sestavljanja računovodskih izkazov ter zmanjšale pritiske posloводства in lastnikov na sestavljavce računovodskih izkazov, vendar se do njih ni opredelilo niti pristojno ministrstvo niti Vlada.

Prav tako je treba kritično opozoriti še na nekatere druge zaznane težave v zvezi z vrednotenjem in tudi na nespoštovanje uporabe SRS in MSRP predvsem v zvezi z vrednotenjem sredstev po poštenu vrednosti oziroma oslabitvijo sredstev. Ne smemo pozabiti, da je bilo leto 2008 po letu 2007, ki je bilo v znamenju gospodarske rasti in so tudi tečaji na borzah praviloma rasli, leto, ko so se že na njegovem začetku pojavljala opozorila o prihajajočih nestabilnostih na svetovnih finančnih trgih ter se nadaljevala s padanjem tečajev tujih in domačih delnic, ki je končno privedlo v finančno in gospodarsko krizo tudi v Sloveniji. Gre predvsem za problem opredelitve, uporabe in določitve poštene vrednosti posameznih vrst sredstev, saj je slovenski gospodarski prostor relativno majhen, zato se večkrat upravičeno postavi vprašanje ugotavljanja poštene vrednosti sredstev. V tej zvezi je vsekakor treba opozoriti, da tudi zadnja dogajanja, povezana s finančno in gospodarsko krizo, terjajo temeljit razmislek o uporabi koncepta poštene vrednosti v računovodenju. Menimo, da so bile strokovne rešitve, ki so jih vsebovali SRS 2001, v tem delu vsekakor veliko ustrežnejše. Ker pa SRS po zakonu o gospodarskih družbah ne smejo biti v nasprotju z MRS oziroma MSRP, so v SRS 2006 predvsem glede računovodenja po poštenu vrednosti enake strokovne rešitve kot v MRS oziroma MSRP. Menimo, da je zato tudi v širši svetovni strokovni javnosti potreben temeljit razmislek o ustreznosti trenutno veljavnih strokovnih rešitev.

V zvezi z MRS oziroma MSRP naj le ponovimo, da smo zaskrbljeni tudi zaradi njihovega nenehnega spreminjanja. Ker gre za strokovno zelo obsežne in zapletene standarde, zahteva vsako njihovo dopolnjevanje in spreminjanje strokovna prizadevanja, ki na eni strani povzročajo dodatne stroške, na drugi pa vnašajo tudi neko stopnjo nezaupanja v standarde ter primerljivost podatkov in informacij iz računovodskih izkazov. Zato Inštitut ponovno poudarja, da podpira vse pobude za poenostavitev MRS oziroma MSRP, ki naj bi jih tudi Slovenija zastopala v okviru Evropske unije in pri drugih mednarodnih inštitucijah. Menimo, da je potreben temeljit strokovni premislek o (ne)ustreznosti nekaterih rešitev v MRS oziroma MSRP, na kar smo v preteklosti že opozarjali; naše trditve so potrdila dogajanja, povezana s finančno krizo. Zapišimo še enkrat: menimo, da so bile rešitve v zvezi z vrednotenjem sredstev in njihovo oslavitvijo v SRS 2001 strokovno veliko ustrežnejše in pravilnejše od rešitev v SRS 2006, ko smo jih morali na podlagi zakona o gospodarskih družbah uskladiti z rešitvami v MRS oziroma MSRP. To trditev je, žal, dokazala tudi finančna kriza.

Prav tako ocenjujemo, da tudi v letu 2008 do kakega korenitega zasuka v miselnosti in razumevanju pomena podatkov in informacij, ki jih zagotavljajo računovodski izkazi in pripravljajo računovodski strokovnjaki, pri nas v praksi še ni prišlo. Opozarjamo, da pri tem ne gre zgolj za naziv in uporabo naziva računovodja, ampak se skozi vrednotenje poklica računovodja kaže tako način kot tudi odnos nekaterih nepoznavalcev do stroke računovodenja ter njihovo podcenjevanje in nepriznavanje pomembnosti poklica. Seveda lahko tako gledanje in ravnanje dolgoročno pomembno vplivata tudi na kakovost informacij in podatkov, ki jih računovodje zagotavljajo v postopku pripravljanja in sestavljanja računovodskih izkazov in letnih poročil, ki so še vedno med najpomembnejšimi in najzanesljivejšimi viri podatkov o uspešnosti in finančnem položaju podjetij. Inštitut se zaveda, da ima vpliv na kakovost računovodskih izkazov in delo računovodij tudi nenehno prizadevanje za njihov materialni in statusni položaj. Menimo, da morajo vse ustrezne strokovne organizacije analizirati stanje statusa računovodij in tudi računovodij z nazivom preizkušeni računovodja ter na tej podlagi predlagati ukrepe, da bi se slovenski računovodje in tudi preizkušeni računovodje tako po statusu kot gnotni spodbudi izenačili s preizkušenimi računovodji drugod po svetu.

6.2. Sekcija preizkušenih davčnikov

6.2.1. Izobraževanje za strokovni naziv preizkušeni davčnik

Izobraževanje za strokovni naziv preizkušeni davčnik obsega 164 ur. Razdeljeno je na

splošni del:

revizija	8 ur
računovodstvo	18 ur
poslovne finance	15 ur
gospodarsko in davčno pravo	20 ur
kvantitativne metode	10 ur
<u>poslovno komuniciranje</u>	<u>5 ur</u>
skupaj	76 ur

posebni del:

davčni postopek in davčno načrtovanje	20 ur
računovodstvo	15 ur
davki	38 ur
<u>poslovne finance</u>	<u>15 ur</u>
skupaj	88 ur

V letu 2008 se je nadaljevalo izobraževanje desete generacije kandidatov za pridobitev strokovnega naziva preizkušeni davčnik, ki se je v izobraževanje vpisala v letu 2007. V letu 2008 sta se v izobraževanje vpisala še 2 kandidata, ki že imata naziv Inštituta in sta zato oproščena opravljanja večine izpitov. Takoj po končanih predavanjih so kandidati opravljali izpite. V okviru splošnega dela izobraževanja so izpit iz gospodarskega in davčnega prava

uspešno opravili 4 kandidati, iz kvantitativnih metod pa je izpit uspešno opravilo 5 kandidatov. V okviru posebnega dela izobraževanja so takoj po končanih predavanjih izpit iz računovodstva ter poslovnih financ uspešno opravili 3 kandidati, izpit iz davkov je uspešno opravilo 7 kandidatov ter iz davčnega postopka in davčnega načrtovanja 2 kandidata. Poleg tega sta bila v okviru izobraževanja za pridobitev strokovnega naziva preizkušeni davčnik tudi 2 redna izpitna roka, in sicer za splošni del aprila in oktobra ter za posebni del maja in novembra.

Jeseni je bil objavljen razpis za vpis v izobraževanje za enajsto generacijo preizkušenih davčnikov. Do konca leta 2008 se je v izobraževanje vpisalo 14 kandidatov. 7 kandidatov, ki že imajo strokovni naziv inštituta, je oproščenih večine izpitov. Kandidati so opravljali izpite takoj po končanih predavanjih, torej pred rednima rokoma. Izpit iz računovodstva je uspešno opravil 1 kandidat, izpit iz revizije je uspešno opravilo 5 kandidatov in iz poslovnih financ 3 kandidati. Izpite iz preostalih predmetov kandidati opravljajo v letu 2009.

Za pridobitev strokovnega naziva preizkušeni davčnik mora kandidat po uspešno opravljenih izpitih izdelati še zaključno delo. V letu 2008 je zagovor zaključnega dela uspešno opravilo 6 kandidatov (od teh je bil 1 kandidat v izobraževanje vpisan v letu 2002 in 1 v letu 2004, 4 pa v letu 2005).

6.2.2. Register preizkušenih davčnikov

Na dan 31. decembra 2008 je imelo potrdilo o pridobitvi strokovnega naziva 93 preizkušenih davčnikov. Na podlagi 46. člena statuta Inštituta objavlja Inštitut vsak mesec v reviji Revizor in na domačih spletnih straneh imenski seznam oseb, ki so pridobile strokovni naziv preizkušeni davčnik in opravile dodatno strokovno izobraževanje po pravilih Inštituta. Na dan 31. decembra 2008 je bilo v tem seznamu vpisanih 47 preizkušenih davčnikov (na njihovo zahtevo).

6.2.3. Dopolnilno izobraževanje

V letu 2008 je Inštitut organiziral tele seminarje s področja aktualnih davčnih tem:

- Davek od dohodkov pravnih oseb za leto 2007 v povezavi s slovenskimi računovodskimi standardi (seminar smo organizirali dvakrat),
- Praktična obravnava pomembnejših vprašanj s področja transference cen,
- Dividendam podobni dohodki in kapitalski dobički ter
- DDV pri zahtevnejših mednarodnih transakcijah.

6.2.4. 8. davčna konferenca Slovenskega inštituta za revizijo

8. davčna konferenca je bila organizirana 10. in 11. januarja 2008 v Portorožu. Teme konference so bile: davčni odtegljaj od donosov iz določenih finančnih instrumentov, mednarodne združitve po noveli ZGD-1A in potrebe drugih uskladitev s pravom EU, ravnanje z davčnimi tveganji, elektronske listine in zagotavljanje njihove verodostojnosti za namene davčnega nadzora, davčni vidiki oblikovanja popravkov vrednosti poslovnih terjatev z zgledi, davčna obravnava poslovne enote nerezidenta v Sloveniji z vidika ZDDPO-2 in ZDDV-1, davčni učinki spremembe mednarodnega poslovnega modela, zakaj davčni zavezanci v Sloveniji niso neobčutljivi za organizirane davčne utaje DDV, sočasni davčni nadzor Davčne uprave RS in davčne uprave iz druge države pri mednarodnem delovanju davčnih zavezancev, retroaktivnost davčnih zakonov iz zadnje davčne reforme, razmejitve pridobitne in nepridobitne dejavnosti za potrebe obdavčenja nepridobitnih organizacij, posredovanje kontrolnih podatkov za dohodnino 2007, kdaj in ali je pričakovati novo davčno reformo.

Na konferenci je bilo 123 udeležencev.

6.2.5. Problemska področja, povezana z obdavčenjem

Leto 2008 je bilo z vidika sistema obdavčenja razmeroma mirno. V Sloveniji smo bili namreč pred letom 2007 deležni davčnih reform in drugih sistemskih sprememb, ki so se z

neverjetno naglico izmenjevale iz leta v leto. Davčni zakoni so se v letu 2008 spreminjali večinoma le zaradi popravkov posameznih določb, ki so se pri izvajanju izkazale kot pomanjkljive ali pa kot neustrezno prevzete iz evropske zakonodaje, ki je za Slovenijo zavezujoča. Z vidika obdavčenja je bilo leto 2008 posebno, saj sta druga polovica leta 2008 in začetek leta 2009 obremenjena z manjšo plačilno sposobnostjo davčnih zavezancev, ki je posledica gospodarske krize. Istočasno pa ugotavljamo, da davčne osnove in davčne obveznosti za leto 2008 niso zanemarljive, saj se v poslovnih izidih leta 2008 gospodarska kriza še ni v celoti odrazila. Zakonodajalec je konec leta 2008 sprejel tudi sveženj davčnih ukrepov za blažitev finančne in gospodarske krize. Gre zgolj in izključno za popravke davčnih zakonov, ki so bodisi nomotehnične narave ali pa odpravljajo vsebinska neskladja. Tudi sprejete davčne olajšave (če izvzamemo zezavance, ki so samostojni podjetniki) ne morejo omiliti davčnega bremena zvezancev. Nova olajšava je zanemarljiva že za male, kaj šele za srednje in velike gospodarske družbe, zavarovalnice, banke in tako naprej. Davčna reforma se ni pravilno odzvala na resnično pereče posledice nizkih kotacij vrednostnih papirjev doma in na tujih trgih z možnostjo odloga plačila davčne obveznosti ali pa morda z znižanjem davčne stopnje, kar bi bil preprost in učinkovit ukrep za davčne zvezance. Seveda se zavedamo, da gre za pogled davčnih zvezancev, in ne prihodkovni javnofinančni pogled na gospodarsko in finančno stanje ob začetku leta 2009. Povsem mogoče je tudi, da aktualni strategiji davčnih ukrepov ne vidijo kot ene od možnih, s katerimi bi vplivali na gospodarsko in finančno krizo. Vendar bi ob takem zaključku strokovna javnost pričakovala, da sprejeti ukrepi ne bodo označeni kot sveženj davčnih ukrepov za blažitev posledic gospodarske in finančne krize.

Ne glede na neodzivnost davčnega sistema smo bili davčniki v letu 2008 soočeni s spremembami nekaterih drugih predpisov, ki bodo nedvoumno prav tako pomembno vplivali na obdavčenje zvezancev, zlasti pravnih oseb. Gre na primer za dovoljene spremembe pravil vrednotenja nekaterih finančnih naložb ter dopolnitev ZGD-1B, v zvezi s katerim naj opozorimo na novo obliko statusnega preoblikovanja podjetij, to je izčlenitev.

Leto 2008 je tudi zadnje mandatno leto obstoječega odbora sekcije preizkušenih davčnikov. Na 9. davčni konferenci januarja 2009 smo preizkušeni davčniki izvedli volitve ter izvolili nov petčlanski odbor preizkušenih davčnikov. Članom odbora, ki se jim je mandat iztekel, izrekamo zahvalo za njihov strokovni prispevek ter izražamo željo in prepričanje, da bodo strokovni ugled preizkušenih davčnikov širili tudi pri svojem strokovnem in poklicnem delu. Odbor v deloma novi sestavi se bo soočil z aktualnimi izzivi. Le-ti morajo biti usmerjeni na dve področji: na proučevanje davčnega sistema, njegovo aktivno spreminjanje in nadgrajevanje ter na položaj in način delovanja preizkušenega davčnika v slovenskem prostoru. O položaju preizkušenega davčnika po novem ZRev-2 smo poročali tudi na 2. kongresu Inštituta v decembru 2008. Glavni poudarki so:

Položaj in vloga preizkušenega davčnika nista izrecno urejena v pravnem redu Republike Slovenije, še manj njegova morebitna javna pooblastila. Kljub večkratnim poskusom različnih interesnih skupin v bližnji preteklosti tudi dejavnost davčnega svetovanja ni zakonsko regulirana, tako kot je primerjalno revidiranje ali ocenjevanje vrednosti. Posledično tudi preizkušeni davčniki in davčni svetovalci nasploh, v nasprotju z zakonitimi revizorji in pooblaščenimi ocenjevalci vrednosti, nimajo javno veljavnih pooblastil niti notranjega ali javnega nadzorstva. Zadnja davčna reforma v Sloveniji iz leta 2006 je bila eden nedavnih poskusov formalne ureditve dejavnosti davčnega svetovanja. Zakonodajalec se je odločil, da v okviru zahtev Evropske unije po prostem pretoku storitev davčnega svetovanja ne bo reguliral, zato Slovenija nima niti posebnega zakona o davčnem svetovanju niti v okviru drugih zakonskih podlag² položaj in morebitna pooblastila davčnega svetovalca niso opredeljena.

Edini zakonski okvir, ki omenja in deloma ureja položaj preizkušenega davčnika, je ZRev-2; ta poleg revidiranja ureja tudi strokovna področja, povezana z revidiranjem (1. člen ZRev-2), ter v tem okviru kot eno izmed področij, povezanih z revidiranjem, omenja tudi davčno

² Vloga davčnih svetovalcev bi bila vsaj posredno lahko primeroma urejena tudi v zakonu, ki ureja davčni postopek

proučevanje in davčno svetovanje. ZRev-2 je v pravni red Republike Slovenije prvič vnesel določbe o strokovnem nazivu preizkušeni davčnik.³

ZRev-2 torej poleg dejavnosti revidiranja ureja⁴ tudi strokovna področja, ki so z revidiranjem povezana. Med ta strokovna področja ZRev-2 vključuje tudi *davčno proučevanje in svetovanje* (7. člen ZRev-2). Strokovnih področij, povezanih z revidiranjem, ZRev-2 ne ureja v smislu določanja pogojev njihovega delovanja, saj ne gre za regulirane dejavnosti (razen ocenjevanja vrednosti), ne glede na to pa ZRev-2 ureja tudi nekatere pristojnosti in naloge Inštituta (sicer omejene) na teh strokovnih področjih. Takšno odločitev zakonodajalca je mogoče razumeti tako, da so v povezavi z javnim pomenom dejavnosti revidiranja nekatera strokovna področja tako pomembna, da ima Inštitut v zvezi z njimi v zakonu določene naloge in pristojnosti.

Naloge in pristojnosti Inštituta na strokovnem področju davčnega proučevanja in svetovanja so omejene na

- določanje strokovnih znanj in izkušenj, ki so potrebni za pridobitev strokovnega naziva preizkušeni davčnik,
- organizacijo strokovnega izobraževanja, izvajanje preizkusov strokovnih znanj in izdajo potrdila o strokovnih znanjih za pridobitev naziva preizkušeni davčnik ter
- opravljanje drugih strokovnih nalog in storitev, povezanih z razvojem revizijske stroke in strokovnih področij, povezanih z revidiranjem (9. člen ZRev-2).

S takimi zakonskimi določbami je Inštitutu brez dvoma naložena obveznost, da program izobraževanja preizkušenega davčnika pripravi na tako visoki strokovni ravni, da bodo preizkušeni davčniki lahko opravljali naloge s področja obdavčenja, povezane z revidiranjem. Pri tem naj že uvodoma poudarimo zahtevo po neodvisnosti zakonitega revizorja ter iz nje izvirajoči omejeni obseg davčnih storitev, ki jih za naročnika revizije opravlja preizkušeni davčnik, ki deluje v isti revizijski družbi ali z njo povezani osebi kot zakoniti revizor.

Preizkušeni davčnik je torej po ZRev-2 strokovni naziv, ki ga Inštitut podeljuje v okviru predhodno uspešno zaključenega programa strokovnega izobraževanja na področju davčnega proučevanja in davčnega svetovanja. Delovanje preizkušenega davčnika je vezano na strokovno področje, povezano z revidiranjem, vendar zgolj na revidiranje še zdaleč ni omejeno.

ZRev-2 je brez dvoma edini zakonski okvir, ki na določen način in z določenim namenom ureja davčno proučevanje in davčno svetovanje ter določa nalogo Inštituta, da pripravi in izvede izobraževalni program. Skladno s tem je Inštitut dolžan razviti izobraževalni program, ki bo preizkušenemu davčniku omogočil suvereno in profesionalno delovanje, ki bo podrejeno izključno načelom strokovnega delovanja. Kot tak je preizkušeni davčnik brez dvoma oseba, ki je na davčnem področju visoko strokovno usposobljena.

Inštitutu je na podlagi zakonskih okvirov ne zgolj omogočeno, temveč se od njega pričakuje, da razvija davčno stroko na temelju teoretičnih spoznanj ter skladno z razvojem davčnega sistema in davčne prakse v Sloveniji, Evropi in svetu.

6.3. Sekcija preizkušenih notranjih revizorjev

6.3.1. Izobraževanje za strokovni naziv preizkušeni notranji revizor

Izobraževanje za strokovni naziv preizkušeni notranji revizor obsega 155 ur. Razdeljeno je na

splošni del

revizija	8 ur
računovodstvo	18 ur

³ Primerjalno je ZRev-1 zgolj omenjal davčno proučevanje in davčno svetovanje kot strokovno področje, povezano z revidiranjem, ni pa opredelil preizkušenega davčnika kot strokovnega naziva, pridobljenega v izobraževalnem programu Inštituta

⁴ Predvidoma bi bilo bolje uporabiti izraz omenja kot ureja, saj so strokovna področja, ki so povezana z revidiranjem zgolj naštet. To je do neke mere tudi logično, saj z revidiranjem povezana strokovna področja ne sodijo v okvir reguliranih dejavnosti, z izjemo pooblaščenega ocenjevalca vrednosti

poslovne finance	15 ur
gospodarsko in davčno pravo	20 ur
kvantitativne metode	10 ur
<u>poslovno komuniciranje</u>	<u>5 ur</u>
skupaj	76 ur
<i>posebni del</i>	
revizija	41 ur
računovodstvo	19 ur
davki	4 ure
<u>poslovne finance</u>	<u>15 ur</u>
skupaj	79 ur

V letu 2008 se je nadaljevalo izobraževanje kandidatov za pridobitev strokovnega naziva preizkušeni notranji revizor, ki so se v izobraževanje vpisali v letu 2007. V letu 2008 se je v izobraževanje vpisalo še 9 kandidatov, ki so bili v celoti oproščeni splošnega dela, ker so ga že opravili v okviru drugih izobraževanj. Pred rednim izpitnim rokom, to je takoj po opravljenih predavanjih, so v okviru splošnega dela izobraževanja izpit iz gospodarskega in davčnega prava uspešno opravili 4 kandidati, iz kvantitativnih metod pa 7 kandidatov. V okviru posebnega dela izobraževanja je takoj po koncu predavanj izpit iz notranje revizije uspešno opravilo 11 kandidatov, iz računovodstva 6, iz davkov 9 in iz poslovnih financ 6 kandidatov. Poleg tega sta bila tudi 2 redna izpitna roka, in sicer za splošni del aprila in oktobra ter za posebni del maja in novembra.

Jeseni je bil objavljen razpis za vpis v izobraževanje za enajsto generacijo preizkušenih notranjih revizorjev. V septembru se je v izobraževanje vpisalo 15 kandidatov. 1 kandidatka se je prepisala v izobraževanje iz izobraževanja za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog revizorja. 1 kandidat je oproščen vseh izpitov iz splošnega dela, iz posebnega dela pa dveh izpitov v celoti in enega delno. Kandidati so opravljali izpite takoj po končanih predavanjih, torej pred rednima izpitnima rokoma; pri izpitu iz računovodstva je bilo uspešnih 8 kandidatov, izpit iz revizije je opravilo 14 kandidatov ter 8 kandidatov iz poslovnih financ. Izpite iz preostalih predmetov kandidati opravljajo v letu 2009.

Za pridobitev strokovnega naziva preizkušeni notranji revizor mora kandidat po uspešno opravljenih izpitih izdelati še zaključno delo. V letu 2008 je zagovore zaključnega dela opravljalo 22 kandidatov (od teh je bil po 1 kandidat vpisan v izobraževanje v letih 2000 in 2002, po 4 kandidati so bili vpisani v letih 2003 in 2004, po 6 kandidatov pa v letih 2005 in 2006); od teh mora 1 kandidat ponovno izdelati in zagovarjati zaključno delo, 1 pa ga mora lektorsko popraviti. Ponovni zagovor sta uspešno opravila 2 kandidata, ki sta nalogo neuspešno zagovarjala že v letu 2007; prav tako so naloge lektorsko popravili 3 kandidati, ki so jih zagovarjali v lanskem letu, ter 1 kandidat, ki je nalogo zagovarjal že leta 2000.

6.3.2. Register preizkušenih notranjih revizorjev

Na dan 31. decembra 2008 je imelo potrdilo o pridobitvi strokovnega naziva 145 preizkušenih notranjih revizorjev. Na podlagi 46. člena statuta Inštituta objavlja Inštitut vsak mesec v reviji Revizor in na domačih spletnih straneh imenski seznam oseb, ki so pridobile strokovni naziv preizkušeni notranji revizor in opravile dodatno strokovno izobraževanje po pravilih Inštituta. Na dan 31. decembra 2008 je bilo v tem seznamu vpisanih 90 preizkušenih notranjih revizorjev (na njihovo zahtevo).

6.3.3. Dopolnilno izobraževanje preizkušenih notranjih revizorjev

Preizkušeni notranji revizorji se morajo za to, da Inštitut objavlja njihove podatke v reviji Revizor in na domačih spletnih straneh, dodatno izobraževati najmanj 60 ur v dveh letih. V letu 2008 smo tako izvedli:

- seminar Notranje revidiranje – program za vodje notranje revizije,
- seminar Standardi notranjega revidiranja in najboljša praksa,

- seminar Odgovornost nadzornih svetov in njihovih odborov ter povečanje njihove učinkovitosti,
- pripravljalni seminar na izpit CIA,
- delavnico Zagotavljanje in spremljanje kakovosti dela v službi notranjega revidiranja,
- delavnico Sprehod skozi prakso delovanja notranjerevizijske službe s praktičnimi primeri in
- seminar Notranjerevizijsko načrtovanje s poudarkom na tveganjih.

6.3.4. 11. letna konferenca notranjih revizorjev

Inštitut je 13. in 14. novembra 2008 organiziral 11. letno konferenco notranjih revizorjev. Namenjena je bila preizkušeni notranji revizorjem, udeležencem izobraževanja za pridobitev strokovnega naziva preizkušeni notranji revizor in seveda vsem tistim, ki že delajo v notranjerevizijskih službah. Na njej je bilo 142 udeležencev.

Na konferenci, s podnaslovom neodvisnost in nepristranskost, so bile predstavljene te teme: navodila za postopke – novosti, neodvisnost in nepristranskost v notranjerevizijskih standardih in navodilih za postopke, neodvisnost in uveljavitev/krepitev vloge notranje revizije, ravnanje s tveganji v lokalni skupnosti, vloga notranjega revizorja pri uvajanju novih informacijskih sistemov, forenzično računovodstvo in notranja revizija, prevare – praktične izkušnje, nov mednarodni okvir strokovnega ravnanja, bistvo je očem zakrito ali kako uravnavati etiko, stroko in dodano vrednost dela notranjega revizorja. Popoldanski del prvega dne te konference je bil razdeljen na delo v treh sekcijah: finančni sekciji (obravnavane teme: vloga notranjega revidiranja pri upravljanju poslovnih procesov, upravljanje operativnega tveganja z vidika notranje revizije in procesna organiziranost, pomen poslovnih procesov za banko), javnofinančni sekciji (obravnavane teme: obvladovanje tveganja v organizaciji in vloga notranjega revizorja v teh procesih, kakšne obveznosti prinašajo mednarodni računovodski standardi za javni sektor (IPSAS) subjektom poročanja in kakšne pravice davkoplačevalcem, kako pripraviti izjavo o oceni notranjega nadzora in vloga notranjega revizorja pri tem) in gospodarski sekciji (obravnavane teme: sodelovanje notranjega revizorja in računovodje, revidiranje varovanja okolja ter varstva in zdravja pri delu, obvladovanje tveganja pri projektih).

Na konferenci so bila podeljena tudi potrdila o pridobitvi strokovnega naziva preizkušeni notranji revizor in izvedene volitve v odbor sekcije preizkušenih notranjih revizorjev.

6.3.5. Izpit CIA

Ob ustanavljanju IIA – Slovenskega inštituta je Inštitut vztrajal pri zahtevi, da se kandidatom, ki imajo strokovni naziv preizkušeni notranji revizor, prizna tudi naziv CIA, ki ga podeljuje Ameriški inštitut za notranjo revizijo (*Institute of Internal Auditors, IIA*; odslej IIA). Ker avtomatično priznanje za IIA ni bilo sprejemljivo, smo dosegli dogovor, da imetniki strokovnega naziva, ki ga podeljuje Inštitut, opravljajo poseben izpit, pri katerem se preveri njihovo znanje le s prvih treh sklopov, ki se nanašajo na notranje revidiranje, ne pa tudi s četrtega sklopa, ki se nanaša na druga z notranjim revidiranjem povezana področja. Na izpit se je prijavilo 10 kandidatov, 7 ga je opravilo uspešno.

6.3.6. Problemska področja notranje revizije

Notranjerevizijska stroka je v svetu pridobila vidnejše mesto z ustanovitvijo IIA v letu 1941. Od takrat se ta stroka razvija izjemno hitro, njeno gibalno pa so standardi notranjega revidiranja IIA, ki so postali primerjalno sodilo notranjerevizijskih dejavnosti po vsem svetu. Strokovno združevanje temelji na prostovoljnem pristopu posameznikov, ki se združujejo znotraj državnih inštitutov IIA. Konec leta 2008 je bilo ustanovljenih že 250 inštitutov, med njimi tudi IIA – Slovenski inštitut. Danes ima globalni IIA več kot 160.000 članov, od tega 76.000 notranjih

revizorjev s certifikatom CIA. V IIA – Slovenski inštitut, ki je začel delovati v začetku leta 2007, se je do konca leta 2008 včlanilo 174 članov.

V Sloveniji smo od ustanovitve sekcije preizkušenih notranjih revizorjev v letu 1996 do danes pripravljali temeljne strokovne osnove notranjerevizijskega delovanja pa tudi lasten izobraževalni program, v katerega se je vključilo skoraj 300 kandidatov; do konca leta 2008 jih je 145 pridobilo strokovni naziv preizkušeni notranji revizor.

V letu 2008 je bila pozornost delovanja odbora sekcije preizkušenih notranjih revizorjev usmerjena v dopolnitev izobraževalnega programa in v prehod na obnovljeni strokovni okvir notranjega revidiranja. Notranje revidiranje kot močno specializirano strokovno področje revidiranja namreč potrebuje, tako kot vsaka druga stroka, trden skelet, ki mu omogoča ohraniti njegovo mesto na področju obvladovanja tveganj, notranjih kontrol, upravljalnih procesov in varovanja sredstev. Uporabnike mora nenehno prepričevati, da njegovo delovanje temelji na konkurenčnih strokovnih podlagah in da so njegovi zaključki plod strokovno utemeljenih postopkov notranjega revidiranja. Prav takšen skelet predstavlja Okvir strokovnega ravnanja.

Notranji revizor svoje delo opravlja v skladu z Okvirom strokovnega ravnanja. Njegovi zaključki temeljijo na

- primerno opredeljenem predmetu revidiranja,
- natančno dogovorjenem cilju revidiranja,
- izvedbi postopkov na temelju izbrane metode zagotavljanja,
- uspešni in učinkoviti metodi vrednotenja notranjih kontrol,
- metodologiji vrednotenja tveganj, ki je najprimernejša za izbrani predmet revidiranja,
- transparentno opredeljeni sprejemljivi ravni tveganja in
- načrtovanju posla na temelju standardov strokovnega ravnanja pri notranjem revidiranju.

Takšen okvir svojega delovanja dopolnjuje s sodobnimi metodološkimi pripomočki, ki so zbrani v priporočenih navodilih IIA. Lahko povzamemo, da predstavlja dodano vrednost notranjega revidiranja zagotavljanje urejenega in strokovnega ravnanja pri obvladovanju tveganj, kontrol in procesov upravljanja. Nov okvir strokovnega ravnanja (*International Professional Practices Framework, IPPF*) je bil v letu 2008 v zaključni fazi. Uporabljeni se je začel 1. januarja 2009. Zakaj so bile potrebne dopolnitve? Vodilna vloga, ki jo ima IIA na področju notranjega revidiranja, vsekakor ni samoumevna. Ohranjanje pridobljenega položaja priznanega strokovnega združenja, ki uspešno pripravlja navodila strokovnega ravnanja na svetovni ravni, zahteva od IIA nenehno dopolnjevanje že uveljavljenih tehničnih navodil. Nova strokovna spoznanja priznanih revizijskih družb pa tudi tista, ki jih spodbuja IIA, so zahtevala popravke obstoječega okvira strokovnega ravnanja (*Professional Practices Framework, PPF*). Nastal je nov IPPF, katerega bistvena vsebina je prav spoznanje potrebe po globalnem usmerjanju stroke notranjega revidiranja. Obstoječa navodila je bilo treba temu prilagoditi in narediti ustrezen prostor za koristno dopolnjevanje z različnimi lokalnimi zakonodajami in stroko na globalni ravni.

Sekcija preizkušenih notranjih revizorjev je v ta namen začela v letu 2008 obnavljati izobraževalni program v delu, ki se nanaša na IPPF, namenjati veliko pozornost prihajajočim spremembam na letni konferenci in prirejati seminarje na temo IPPF. Posebno pozornost bo odbor sekcije namenil strateškemu načrtu, ki ga bo sekcija skupaj z IIA – Slovenskim inštitutom uresničila v naslednjih letih. Z njim želi utrditi svoj strokovni položaj na petih področjih strokovnega delovanja:

- priznanje notranjega revidiranja kot stroke,
- opredelitev usmeritev stroke in njeno uveljavljanje na svetovni ravni,
- zagotovitev privrženosti strokovnim zahtevam,
- notranji revizor kot zaželen oskrbovalec raziskovalnega dela in razlagalec znanj za napredek stroke ter

- prepoznavnost članov IIA in njihovo delovanje kot delovanje enotne globalne organizacije.

V odboru sekcije preizkušenih notranjih revizorjev se zavedamo pomembnosti stroke notranjega revidiranja pa tudi vseh njenih specifičnosti, ki so navzoče znotraj naše države pa tudi regije. Naš namen je omogočiti čim uspešnejše in učinkovitejše vključevanje notranjih revizorjev v širše družbeno okolje, saj verjamemo v dodano vrednost, ki jo prinašamo v organizacije.

6.4. Sekcija preizkušenih revizorjev informacijskih sistemov

6.4.1. Izobraževanje za preizkušenega revizorja informacijskih sistemov

Leta 2008 je bilo v Sloveniji ponovno mogoče opravljati mednarodni izpit za preizkušenega revizorja informacijskih sistemov (*certified information systems auditor, CISA*), ki ga organizira Združenje za revidiranje in urejanje informacijskih sistemov (*Information Systems Audit and Control Association, ISACA*). Ta organizacija izobražuje in tudi podeljuje mednarodna pooblastila (licence) za opravljanje poklica revizor informacijskih sistemov. V juniju je izpit opravljalo 9 udeležencev, 4 so ga uspešno opravili. Decembra je bilo na izpit prijavljenih 13 kandidatov, rezultatov tega izpita pa še nimamo. Poleg tega je bilo mogoče opravljati tudi izpit za preizkušenega vodjo informacijske zaščite (*certified information system manager, CISM*). K temu izpitu so se prijavili 3 kandidati, 1 je bil uspešen. Inštitut pa je tako kot prejšnja leta organiziral tudi 2 dodatna izpita, ki ju morajo opraviti kandidati, ki so uspešno opravili izpit CISA, da pridobijo strokovni naziv preizkušeni revizor informacijskih sistemov. Izpita iz revidiranja in MSR ter pravne ureditve področja informacijskih sistemov v Sloveniji je uspešno opravila 1 kandidatka.

6.4.2. Register preizkušenih revizorjev informacijskih sistemov

V letu 2008 je strokovni naziv preizkušeni revizor informacijskih sistemov pridobilo 6 kandidatov. Na dan 31. decembra 2008 je tako imelo potrdilo o pridobitvi strokovnega naziva 72 preizkušenih revizorjev informacijskih sistemov. Na podlagi 46. člena statuta Inštituta objavlja Inštitut vsak mesec v reviji Revizor in na domačih spletnih straneh imenski seznam oseb, ki so pridobile strokovni naziv preizkušeni revizor informacijskih sistemov in opravile dodatno strokovno izobraževanje po pravilih Inštituta. Na dan 31. decembra 2008 je bilo v tem seznamu vpisanih 32 preizkušenih revizorjev informacijskih sistemov (na njihovo zahtevo).

6.4.3. Dopolnilno izobraževanje preizkušenih revizorjev informacijskih sistemov

Preizkušeni revizorji informacijskih sistemov se morajo za to, da Inštitut objavlja njihove podatke v reviji Revizor in na domačih spletnih straneh, dodatno izobraževati najmanj 60 ur v dveh letih. V letu 2008 je Inštitut organiziral tale izobraževanja s področja revidiranja informacijskih sistemov:

- pripravljalni seminar za izpit CISA,
- delavnico Pregled osnov COBIT in opravljanje izpita ter
- seminar Osnove COBITA.

6.4.4. 16. mednarodna konferenca o revidiranju in kontroli informacijskih sistemov

23. in 24. septembra 2008 je Inštitut organiziral že 16. mednarodno konferenco o revidiranju in kontroli informacijskih sistemov. Njeno delo je spremljalo 85 udeležencev. Prvi dan konference je bil razdeljen na štiri sklope: *Uvodni del* (tema: VAL IT – ocenjevanje uspešnosti poslovnih sprememb, omogočenih z investicijami v IT), *Operativna tveganja* (teme: Operativna tveganja v letnih poročilih – razkritja, Tveganje pri uporabi CRM, Pogoji (droben tisk) za primer zavarovanja za škodo iz operativnih tveganj), *Varnost informacijskih sistemov* (teme: Anonimizacija podatkovnih baz, Biometrija, Prikaz zahtev in omejitve pri dogovorih o ravni storitve z zunanjim dobaviteljem z vidika zakonodaje in revizije IT), *Upravljanje virov* (teme: Varovanje povezav z zunanjimi omrežji, Pasti uvajanja varnostne politike IS – kaj zapisati in kaj narediti, Tveganje in zaščita sistemov SCADA). Drugi dan konference je bil razdeljen na tri sklope: *Dobre prakse notranjih kontrol* (teme: Projekti implementacije ERP poslovnih rešitev v Sloveniji, Izziv standardizacije dokumentiranja aplikativnih kontrol, Standard varovanja podatkov v panogi plačilnih kartic (*Payment Card Industry Data Security Standard, PCI DSS*), *COBIT model vodenja* (teme: IT vodenje: matrike, merjenje in primerjave, Revizija dokumentacije za nakup in uvedbo novega sistema ERP, Zbiranje in ustreznost revizijskih dokazov, Revidiranje podatkovnih baz) in *Standardi* (teme: Trendi upravljanja varovanja informacij v okviru držav EU in institucij EU, Predstavitev varnostnih pravil HIPPA).

Na konferenci so bila podeljena potrdila o pridobitvi strokovnega naziva preizkušeni revizor informacijskih sistemov.

6.4.5. Problemska področja revizije informacijskih sistemov

Revizorji informacijskih sistemov smo tudi člani mednarodne organizacije ISACA. V letu 2008 je bila naša največja naloga in uspeh prevod publikacije COBIT. To je poleg standardov, smernic in postopkov revidiranja informacijskih sistemov ključna publikacija in vodilo za izvajanje revizij IS. Uradno je bil izid slovenske različice COBIT objavljen na 16. mednarodni konferenci o revidiranju in kontroli informacijskih sistemov. Pričakujemo, da bo slovenski COBIT močno pripomogel k urejenosti in kakovosti informacijskih sistemov v slovenskih družbah, hkrati pa dvignil tudi kakovost revidiranja informacijskih sistemov, ker bo bolj prepoznavna dobra praksa kontroliranja procesov IT.

Nadaljevalo se je sodelovanje s fakultetami in promoviranje poklica. Na fakultetah so bila zopet organizirana predavanja naših članov pri predmetih, kjer je revizija informacijskih sistemov lahko zanimiva tema. Pripravili smo tudi članek o reviziji informacijskih sistemov v časopisu Finance, da bi poslovodstva pridobila večje razumevanje o tem, kako jim neodvisna revizija projektov in podatkovnih centrov pomaga k večji učinkovitosti uporabe informacijske tehnologije.

Revizorji informacijskih sistemov so se v preteklem letu v večji meri ukvarjali s sistemi za prepoznavanje (identifikacijo) in ovrednotenje operativnih tveganj, posebej v bankah in drugih finančnih inštitucijah, kot delom zagotavljanja skladnosti z zahtevami Basel II. Modeli za vrednotenje posameznih tveganj bodo v prihodnje zaradi finančne krize postali pomembnejši sistemi, kjer bo potrebno zahtevnejše znanje revizorjev informacijskih sistemov za presojo ustreznosti. Zaradi krize je pričakovati dodatne zahteve regulatorjev za poročanje, kar bo pomenilo več sprememb v informacijskih sistemih in s tem povečanje tveganja neustreznih rešitev.

Med ostalimi področji skladnosti delovanja informacijskih sistemov je treba omeniti vprašanje varstva osebnih podatkov, preprečevanje prekomernega zbiranja podatkov in pa nepooblaščne rabe.

Zakon o varovanju dokumentarnega in arhivskega gradiva (Zvdaga) je z izvedbeni predpisi omogočil poslovanje ponudnikov storitev elektronskega arhiviranja, ki morajo zagotavljati skladnost z zahtevami predpisov, zato so bile rešitve na tem področju predmet dopolnjevanja in neodvisnega ocenjevanja skladnosti, ki so ga opravljali revizorji informacijskih sistemov, še več tega pa je mogoče pričakovati v naslednjem letu.

6.5. Sekcija preizkušenih poslovnih finančnikov

6.5.1. Izobraževanje za strokovni naziv preizkušeni poslovni finančnik

Jeseni 2008 zaradi premajhnega interesa v preteklih letih ni bil objavljen razpis za vpis v izobraževanje za pridobitev strokovnega naziva preizkušeni poslovni finančnik.

6.5.2. Register preizkušenih poslovnih finančnikov

Na dan 31. decembra 2008 je imelo potrdilo o pridobitvi strokovnega naziva 19 preizkušenih poslovnih finančnikov, ki jim je strokovni svet podelil strokovni naziv brez opravljanja izpitov zaradi njihovega pomembnega prispevka k razvoju stroke na področju poslovnih financ. Na podlagi 46. člena statuta Inštituta objavlja Inštitut vsak mesec v reviji Revizor in na domačih spletnih straneh imenski seznam oseb, ki so pridobile strokovni naziv preizkušeni poslovni finančnik in opravile dodatno strokovno izobraževanje po pravilih Inštituta. Na dan 31. decembra 2008 ni bil v seznam vpisan noben preizkušen poslovni finančnik.

6.5.3. Delovanje sekcije v letu 2008 in problemska področja, s katerimi se je ukvarjala

Tudi v letu 2008 sekcija ni delovala.

6.6. Sekcija pooblaščenih ocenjevalcev

6.6.1. Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti

Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetij obsega 167 ur. Razdeljeno je na

splošni del

revizija	8 ur
računovodstvo	18 ur
poslovne finance	15 ur
gospodarsko in davčno pravo	20 ur
kvantitativne metode	10 ur
<u>poslovno komuniciranje</u>	<u>5 ur</u>
skupaj	76 ur

posebni del

vrednotenje podjetij	49 ur
računovodstvo	21 ur
davki	8 ur
<u>poslovne finance</u>	<u>13 ur</u>
skupaj	91 ur

Za kandidate, ki so se v izobraževanje vpisali v letu 2007, se je izobraževanje v letu 2008 nadaljevalo. V izobraževanje se je vpisala še ena kandidatka, ki je že pooblaščen revizorka, 1 kandidat pa se je prepisal v izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin. Izpit iz gospodarskega in davčnega prava v okviru splošnega dela izobraževanja, ki je bil takoj po koncu predavanj, je uspešno opravilo 7 kandidatov, izpit iz kvantitativnih metod pa 17 kandidatov. Prav tako so bili izvedeni predavanja in izpiti v okviru posebnega dela izobraževanja. Izpit iz računovodstva je uspešno opravilo 5 kandidatov, izpite iz poslovnih financ, davkov in vrednotenja podjetij pa je uspešno opravilo 8 kandidatov. Poleg tega sta bila tudi 2 redna izpitna roka, in sicer za splošni del aprila in oktobra ter za posebni del maja in novembra.

Jeseni je bil objavljen razpis za vpis v izobraževanje za deseto generacijo pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti podjetij; v izobraževanje se je vpisalo 19 kandidatov. 1 kandidat je bil oproščen izpita iz poslovnih financ v okviru splošnega in posebnega dela ter delno izpita iz kvantitativnih metod, 1 kandidat je bil oproščen izpitov iz revizije ter gospodarskega in davčnega prava v splošnem in davkov v posebnem delu, 1 kandidat je bil oproščen izpitov iz poslovnih financ v splošnem in posebnem delu, 1 kandidat je bil delno oproščen izpita iz kvantitativnih metod in delno izpita iz vrednotenja podjetij, 2 kandidata sta v celoti oproščena splošnega dela, v posebnem delu pa izpitov iz davkov in poslovnih financ v celoti ter delno izpita iz računovodstva, 3 pa so v celoti oproščeni splošnega dela ter izpitov iz davkov, računovodstva in poslovnih financ v posebnem delu. Kandidati so izpite opravljali takoj po končanih predavanjih, torej pred rednima izpitnima rokoma; izpit iz računovodstva je uspešno opravilo 8 kandidatov, iz revizije 10 kandidatov in iz poslovnih financ 4 kandidati. Izpite iz preostalih predmetov kandidati opravljajo v letu 2009.

Za pridobitev potrdila o pridobitvi strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetij mora kandidat po uspešno opravljenih izpiti izdelati še zaključno delo. V letu 2008 je zaključno delo zagovarjalo 7 kandidatov (1 je bil vpisan v izobraževanje v letu 2003, 3 v letu 2005, 2 sta bila vpisana v letu 2006 in 1 v letu 2007); 4 so bili na zagovoru neuspešni.

6.6.2. Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin

Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin obsega 162 ur, od teh:

ocenjevanje vrednosti nepremičnin	132 ur
računovodstvo in davki	15 ur
<u>poslovne finance</u>	<u>15 ur</u>
skupaj	162 ur

Za kandidate, ki so se v izobraževanje vpisali v letu 2007, se je izobraževanje v letu 2008 nadaljevalo. 4 kandidati so se vpisali v izobraževanje dodatno v letu 2008, 1 pa se je iz izobraževanja izpisal. Izpit iz ocenjevanja vrednosti nepremičnin je uspešno opravilo 12 kandidatov. Poleg tega sta bila tudi 2 redna izpitna roka, in sicer maja in novembra.

Jeseni 2008 je bil objavljen razpis za vpis v izobraževanje za osmo generacijo pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti nepremičnin; vpisalo se je 31 kandidatov. 3 kandidati so delno oproščeni izpita iz ocenjevanja vrednosti nepremičnin, 2 kandidata sta oproščena izpita iz poslovnih financ, 1 kandidat je oproščen izpitov iz računovodstva in davkov ter poslovnih financ. Kandidati so izpite opravljali takoj po končanih predavanjih, torej pred rednima izpitnima rokoma; izpit iz računovodstva in davkov je uspešno opravilo 18 kandidatov, izpit iz poslovnih financ 16 kandidatov, izpit iz ocenjevanja vrednosti pa 28 kandidatov. Izpit iz ocenjevanja vrednosti nepremičnin bodo kandidati opravljali v letu 2009.

Za pridobitev potrdila o pridobitvi strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin mora kandidat po uspešno opravljenih izpitih izdelati še zaključno delo. V letu 2008 je zaključno delo uspešno zagovarjalo 13 kandidatov (7 jih je bilo v izobraževanje vpisanih leta 2005, 4 leta 2006 in 2 leta 2007). 1 kandidat je bil na zagovoru neuspešen. 2 kandidata, ki sta sicer zagovor opravila uspešno, pa morata zaključno delo dopolniti in popraviti.

6.6.3. Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti strojev in opreme

Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti strojev in opreme obsega 167 ur, od teh:

ocenjevanje vrednosti strojev in opreme	132 ur
računovodstvo in davki	20 ur
<u>poslovne finance</u>	<u>15 ur</u>
skupaj	167 ur

V letu 2008 se v izobraževanje ni vpisalo dovolj kandidatov, da bi izobraževanje izvedli.

Za pridobitev potrdila o pridobitvi strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti strojev in opreme mora kandidat po uspešno opravljenih izpitih izdelati še zaključno delo. V letu 2008 ni nihče zagovarjal zaključnega dela za pridobitev potrdila o pridobitvi strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti strojev in opreme.

6.6.4. Register pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti

Pogoji za pridobitev dovoljenja za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti po ZRev-2 so zaključen študijski program druge stopnje po zakonu, ki ureja visoko šolstvo, oziroma najmanj tej stopnji enakovredna izobrazba, uspešno opravljen preizkus strokovnih znanj za posamezen naziv, 5 let delovnih izkušenj na področju, ki zahteva znanje, potrebno za opravljanje nalog ocenjevanja vrednosti podjetij, nepremičnin oziroma strojev in opreme, dejstvo, da oseba ni (bila) pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje zoper premoženje oziroma gospodarstvo, dejstvo, da ima oseba visoko raven aktivnega znanja slovenščine, ter dejstvo, da ji v preteklosti ni bilo odvzeto dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca. Oseba, ki izpolnjuje te pogoje, lahko zaprosi za izdajo dovoljenja za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti. Pogoji se po ZRev-2 v primerjavi z ZRev-1 niso spremenili, razen dodatnega pogoja, da v preteklosti ni smelo biti odvzeto dovoljenje. Dovoljenje za opravljanje nalog so v letu 2008 pridobili 4 pooblašчени ocenjevalci vrednosti podjetij, 10 pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti nepremičnin in 1 pooblaščen ocenjevalec vrednosti strojev in opreme.

ZRev-2 določa, da velja dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti 2 leti od izdaje. Veljavnost dovoljenja se podaljša vsakič za 2 leti, če imetnik dovoljenja opravi dodatno strokovno izobraževanje po programu, ki ga določi Inštitut. V letu 2008 je dovoljenje za opravljanje nalog poteklo 8 pooblaščenim ocenjevalcem vrednosti podjetij in 1 pooblaščenemu ocenjevalcu vrednosti strojev in opreme; vsem je bilo dovoljenje podaljšano za dve leti. Prav tako je dovoljenje poteklo tudi 8 pooblaščenim ocenjevalcem vrednosti nepremičnin, 7 je bilo dovoljenje podaljšano za dve leti, 1 pa ni izpolnjeval pogojev, zato mu dovoljenje ni bilo podaljšano.

Na dan 31. decembra 2008 je imelo dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetij 56 ocenjevalcev. V register je bilo vpisanih tudi 41 pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti nepremičnin in 16 ocenjevalcev vrednosti strojev in opreme z dovoljenjem za opravljanje nalog.

6.6.5. Dopolnilno izobraževanje pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti

Pooblašчени ocenjevalci vrednosti se morajo za podaljšanje vpisa v register pooblaščenih ocenjevalcev dodatno izobraževati najmanj 60 ur v dveh letih. Večino seminarjev za dodatno izobraževanje prireja Inštitut. V letu 2008 smo organizirali seminarje

- Vrednost nepremičnin – nepremičninskih pravic v luči novih MSOV,
- Stvarno in zemljiškopravno pravo,
- Vrednotenje neopredmetenih sredstev,
- Določevalec vrednosti, najprimernejši sestav celotnega kapitala, kratkoročno vezani kapital in
- Ocenjevanje opredmetenih sredstev z vidika ekologije.

6.6.6. 11. letna konferenca ocenjevalcev vrednosti

Inštitut je 5. in 6. junija 2008 organiziral 11. letno konferenco ocenjevalcev vrednosti. Njeno delo je spremljalo 84 udeležencev.

Na konferenci obravnavane teme so bile: stanje stroke ocenjevanja vrednosti podjetij v Sloveniji in Združenih državah Amerike; spremembe novih MSOV 2007, izračun diskontne stopnje za področje Slovenije in Evropske unije, ocenjevanje vrednosti služnostne pravice, tržni način ocenjevanja vrednosti – praktični primeri, pojasnjevanje razlik med fundamentalnim in primerjalnim ocenjevanjem vrednosti podjetij skozi prizmo izsledkov vedenjskih financ, analiza področja ocenjevanja vrednosti nepremičnin (status, kompetence, vizija), evidenca trga nepremičnin, značilnosti sistema množičnega vrednotenja nepremičnin, ocenjevanje denarnega obsega škode premoženja v primeru naravnih nesreč, vpliv okolja na vrednost nepremičnin, ocenjevalec vrednosti na sodišču.

Na konferenci so bila podeljena tudi potrdila o pridobitvi strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti. Izvedene so bile tudi volitve odbora sekcije pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti.

6.6.7. Problemska področja ocenjevanja vrednosti

Inštitut je član Odbora za mednarodne standarde ocenjevanja vrednosti, ki je postal mednarodni organ glede na članstvo in poslanstvo. Člani Odbora sodelujejo z nadzornimi organi in organi za pripravo predpisov posameznih držav, da bi zagotovili skladnost ocenjevanja vrednosti z mednarodnimi standardi ocenjevanja vrednosti. Tako kot v letu 2007 si je Inštitut tudi v letu 2008 prizadeval za izenačitev obravnave dejavnosti ocenjevanja vrednosti premoženja in izvajalcev tega ocenjevanja ne glede na njihov status. Statusno se ocenjevalci delijo na pooblaščene ocenjevalce vrednosti pri Inštitutu in na sodne cenilce oziroma sodne izvedence pri Ministrstvu za pravosodje. Še posebej je ta problem izpostavljen na področju ocenjevanja vrednosti nepremičnin.

Ne glede na to, da je bil leta 2007 v okviru mešane delovne skupine dosežen konsenz glede ureditve Kataloga potrebnih znanj za ocenjevalca vrednosti nepremičnin, pa druga raven Kataloga tudi v letu 2008 še vedno ostaja neurejena. Prav tako ni bil dosežen napredek pri celovitem urejanju področja ocenjevanja vrednosti nepremičnin.

V letu 2008 je v veljavo stopil nov zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (odslej ZFPPIPP), ki po novem ureja naloge in odgovornosti pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti premoženja. ZFPPIPP prinaša v okviru postopka prisilne poravnave največje spremembe ravno za pooblaščene ocenjevalce vrednosti podjetij, ki morajo po novem zakonu podati mnenje o načrtu finančnega prestrukturiranja dolžnika. Glede na to, da veljavni standardi ocenjevanja vrednosti tega področja ne urejajo, bo moral Inštitut organizirati določene dejavnosti s ciljem ustrezne ureditve vloge pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti podjetij v povezavi s 146. členom

ZFPPIPP. ZFPPIPP se nanaša tudi na pooblaščenec ocenjevalce vrednosti nepremičnin ter strojev in opreme, saj določa, da so pooblaščenec ocenjevalci vrednosti strojev in opreme ter nepremičnin po 25. členu tega zakona lahko pooblaščenec ocenjevalci vrednosti strojev in opreme ter nepremičnin z veljavnim dovoljenjem Slovenskega inštituta za revizijo ali sodni cenilci strojev in opreme ter nepremičnin.

6.6.8. Nadzor nad pooblaščenimi ocenjevalci vrednosti

Inštitut opravlja tudi nadzor nad pooblaščenimi ocenjevalci vrednosti.

Zaradi kadrovskih težav, v katerih se je v začetku leta 2008 na področju ocenjevanja vrednosti znašel Inštitut, in zaradi sprejetja ZRev-2, po katerem prehaja pristojnost izrekanja sankcij nad pooblaščenimi ocenjevalci vrednosti na Agencijo za javni nadzor nad revidiranjem, ki v letu 2008 še ni začela delovati, Inštitut v letu 2008 ni opravil nobenega nadzora.

7. Druge naloge Inštituta

V tem poročilu je opisana izpolnitev programa dela za leto 2008 po sekcijah. Delo Inštituta v preteklem letu pa je segalo tudi na druga področja. Poročamo le o nekaterih najpomembnejših.

7.1. Izdajateljska dejavnost

Po sklepu strokovnega sveta in v dogovoru z Zvezo računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije, ki je ustanoviteljica Inštituta, izdaja Inštitut strokovne publikacije; založnica je Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.

Strokovna literatura, ki jo je Inštitut izdal leta 2008:

- 6 številke revije Revizor,
- 3. In 4. izdaja Slovenskih računovodskih standardov.

Izdajateljsko dejavnost nadaljuje tudi v letu 2009.

7.2. Dodatno izobraževanje

Poleg posvetovanj, ki so jih po svojem programu dela pripravile posamezne sekcije, je Inštitut pripravil tudi seminarje:

- Uporaba vgrajenih funkcij programa MS Excel (seminar smo organizirali dvakrat),
- Finančno modeliranje v programu MS Excel,
- Obresti v trikotniku med SRS, MRS in davčno zakonodajo ter
- Nova ureditev finančnega poslovanja in postopkov zaradi insolventnosti.

Šteli so se kot dodatno izobraževanje za podaljšanje dovoljenj za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja in pooblaščenega ocenjevalca vrednosti oziroma za objavo podatkov oseb, ki so pridobile strokovne nazive, ki jih podeljuje Inštitut.

7.3. 2. kongres Slovenskega inštituta za revizijo

Inštitut je leta 2004 organiziral 1. kongres Slovenskega inštituta za revizijo ter sprejel sklep, da se kongres organizira vsaka štiri leta. 4. in 5. decembra 2008 je bil organiziran 2. kongres. Namen kongresa je, da se na enem mestu obravnavajo teme s področij vseh strokovnjakov, ki jih združuje Inštitut. Udeležilo se ga je 136 udeležencev. Na kongresu predstavljene teme so bile: Finančna kriza – kako dolgo še in kakšne bodo posledice?, Izvornost in konformnost v naših strokah, Sodelovanje pooblaščenih revizorjev s strokovnjaki

drugih strok, Vizija delovanja sekcije ocenjevalcev vrednosti in sodelovanje z drugimi sekcijami, Vizija delovanja sekcije preizkušenih revizorjev informacijskih sistemov in sodelovanje z drugimi sekcijami, Vizija delovanja sekcije preizkušenih notranjih revizorjev in sodelovanje z drugimi sekcijami, Vizija delovanja sekcije preizkušenih računovodij in računovodij in sodelovanje z drugimi sekcijami, Vizija delovanja sekcije preizkušenih davčnikov in sodelovanje z drugimi sekcijami, Resnična in poštena predstavitev, Razvoj računovodenja in revidiranja v svetu in EU – kaj lahko pričakujemo v naslednjih letih. Organizirana pa je bila tudi problemska okrogla miza o zahtevah glede kakovosti informacij in podatkov za sprejemanje odločitev, na kateri so sodelovali predstavniki Agencije za trg vrednostnih papirjev, Agencije za zavarovalni nadzor, Ljubljanske borze, Banke Slovenije in predsednik revizijskega sveta.

Na kongresu smo imeli tudi visoke goste, in sicer Johna Hagertyja iz Svetovne banke, prof. Karla Van Hulleja iz Evropske komisije in Philipa Johnsona, podpredsednika Zveze evropskih računovodskih strokovnjakov in revizorjev (*Fédération des Experts Comptables Européens, FEE*).

8. Prostorska in kadrovska problematika

8.1. Prostorska problematika

Inštitut opravlja svojo dejavnost v sodobnih in funkcionalnih prostorih z vso opremo, potrebno za nemoteno delo, ki jih ima v najemu od Zveze računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.

9. Revidirani računovodski izkazi

Slovenski inštitut za revizijo

Dunajska cesta 106

LJUBLJANA

BILANCA STANJA na dan 31. december 2008

	Znesek	
	tekočega leta	prejšnjega leta
2	4	5
SREDSTVA	704.594	492.586
A. DOLGOROČNA SREDSTVA	2.811	6.500
1. Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitev	53	156
2. Opredmetena osnovna sredstva	2.758	6.344
3. Naložbene nepremičnine	0	0
4. Dolgoročne finančne naložbe	0	0
5. Dolgoročne poslovne terjatve	0	0
B. KRATKOROČNA SREDSTVA	698.403	484.552
1. Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	0	0
2. Zaloge	0	0
3. Kratkoročne poslovne terjatve	262.955	227.734
4. Kratkoročne finančne naložbe	0	0
5. Denarna sredstva	435.448	256.818
C. KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	3.380	1.534
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	704.594	492.586
A. USTANOVITVENI VLOŽEK (041 + 042)	8.517	8.517
1. Ustanovitveni vložek	8.346	8.346
2. Presežek iz prevrednotenja	171	171
B. PRESEŽEK PRIHODKOV OZIROMA ODHODKOV	91.035	-37.966
1. Presežek prihodkov	91.035	0
2. Presežek odhodkov	0	37.966
3. Presežek iz prevrednotenja	0	0
C. REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	0	0
Č. POSLOVNE OBVEZNOSTI	74.808	55.062
1. Dolgoročne poslovne obveznosti	0	0
2. Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	12.672	9.233
3. Kratkoročne obveznosti do zaposlencev	0	0
4. Druge kratkoročne poslovne obveznosti	62.136	45.829
D. FINANČNE OBVEZNOSTI	0	0
E. KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	530.234	466.973

RAČUNOVODSKI IZKAZI

Slovenski inštitut za revizijo

**Dunajska cesta 106
LJUBLJANA**

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV za obdobje od 1. januarja do 31. decembra 2008

Postavka	Znesek	
	tekočega leta	prejšnjega leta
2	4	5
PRIHODKI OD POSLOVANJA	1.289.552	1.120.540
A. POSLOVNI PRIHODKI OD OPRAVLJANJA DEJAVNOSTI NEGOSPODARSKIH JAVNIH SLUŽB	0	0
B. POSLOVNI PRIHODKI OD OPRAVLJANJA LASTNE DEJAVNOSTI	1.289.552	1.120.540
1. Poslovni prihodki od opravljanja lastne dejavnosti	1.289.552	1.120.540
C. FINANČNI PRIHODKI	14.232	14.115
Č. DRUGI PRIHODKI	855	9
D. CELOTNI PRIHODKI	1.304.639	1.134.664
E. STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	705.065	621.018
1. Nabavna vrednost prodanega blaga	0	0
2. Stroški materiala	20.415	9.132
3. Stroški storitev	684.650	611.886
F. STROŠKI DELA	444.909	579.562
1. Plače in nadomestila plač	344.064	437.361
2. Prispevki za socialno varnost zaposlencev	70.019	108.532
3. Drugi stroški dela	30.826	33.669
G. AMORTIZACIJA	4.713	8.051
1. Amortizacija, nadomeščena v breme dolgoročno odloženih prihodkov	0	0
2. Druga amortizacija	4.713	8.051
H. REZERVACIJE	0	0
I. DRUGI STROŠKI	20.183	20.596
1. Prevrednotovalni odhodki	950	1.886
2. Ostali drugi stroški	19.233	18.710
J. FINANČNI ODHODKI	762	77
K. DRUGI ODHODKI	6	3
L. CELOTNI ODHODKI	1.175.638	1.229.307
M. PRESEŽEK PRIHODKOV	129.001	0
M. PRESEŽEK ODHODKOV	0	94.643
N. DAVEK OD DOHODKOV PRIDOBITNE DEJAVNOSTI	0	0
O. ČISTI PRESEŽEK PRIHODKOV OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	129.001	0
P. PRESEŽEK ODHODKOV OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	0	94.643
R. PRESEŽEK PRIHODKOV IZ PREJŠNJIH LET, NAMENJEN POKRITJU PRESEŽKA ODHODKOV ALI IZBRANIH STROŠKOV OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	0	56.677
S. *POVPREČNO ŠTEVILO ZAPOSLENCEV NA PODLAGI DELOVNIH UR V OBRAČUNSKEM OBDOBJU (na dve decimalki)	4,90	6,04
Š. ŠTEVILO MESECEV POSLOVANJA	12	12

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Svetu Slovenskega inštituta za revizijo

SLOVENSKI INŠTITUT ZA REVIZIJO

Dunajska cesta 106

1000 LJUBLJANA

Revidirali smo računovodske izkaze Slovenskega inštituta za revizijo, ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2008 ter z njo povezani izkaz prihodkov in odhodkov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe. Pregledali smo tudi poslovno poročilo.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze

Za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu z Zakonom o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99 in 30/02) in v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi je odgovoren direktor Slovenskega inštituta za revizijo. Ta odgovornost vključuje vzpostavitev, delovanje in vzdrževanje notranjega kontroliranja, povezanega s pripravo in pošteno predstavitvijo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, izbiro in uporabo ustreznih računovodskih usmeritev ter pripravo računovodskih ocen, ki so utemeljene v danih okoliščinah.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanim in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja revidiranega zavoda. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Mnenje

Po našem mnenju sta računovodska izkaza, navedena v prvem odstavku, sestavljena v skladu z zakonom o računovodstvu, predpisi in slovenskimi računovodskimi standardi, ki se uporabljajo na njegovi podlagi, ter podajata resnično in pošteno sliko finančnega stanja Slovenskega inštituta za revizijo na dan 31. 12. 2008 ter izidov njegovega posloovanja v letu, ki se je končalo z navedenim datumom.

Poslovno poročilo je skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi.

Ljubljana, 23. februar 2009

Mag. Marko Lozej, pooblaščen revizor

10. Sklepna ugotovitev

Če ocenjujemo celotno delovanje Inštituta v letu 2008, lahko sklenemo, da je izpolnil večino nalog, ki so bile sprejete z letnim programom dela.

Poslovno leto 2008 je Inštitut zaključil s presežkom prihodkov nad odhodki, kar je po eni strani posledica večje aktivnosti v zvezi z organiziranjem dodatnega izobraževanja in relativno visokega vpisa v izobraževalne programe za pridobitev strokovnih nazivov, ki jih podeljuje Inštitut, na drugi strani pa tudi zmanjšane števila zaposlenih in posledično manjših stroškov dela. Opozoriti pa je treba, da je ugoden poslovni izid predvsem rezultat izrednega prizadevanja in delovne učinkovitosti vseh zaposlencev Inštituta. Dolgoročno vsekakor ni pričakovati, da bi se podobna gibanja nadaljevala, predvsem zaradi posledic gospodarske in finančne krize, saj veliko družb začne reševati svoje probleme uspešnosti, učinkovitosti in tudi likvidnosti tako, da najprej zmanjša izdatke za izobraževanje. Prepričani smo, da je tako reševanje problemov dolgoročno vsekakor nepravilno in tudi škodljivo, žal pa zavest, da vlaganje v izobraževanje in s tem tudi v razvoj kot enega izmed najpomembnejših dejavnikov, ki lahko vpliva na uspešnost podjetij, še ni prevladala. Da bo Inštitut kakovostno opravljal naloge, ki mu jih nalagata ZRev-2 in statut Inštituta, bo moral v prihodnosti razmisliti o kadrovskih okrepitvah oziroma dodatnem angažiranju zunanjih sodelavcev in najboljših strokovnjakov za posamezna področja nalog.

V letu 2008 je bil sprejet nov zakon o revidiranju, ZRev-2, s katerim se je v pravni red Republike Slovenije prenesla Direktiva 2006/43 Evropskega parlamenta in Sveta o obveznih revizijah za letne in konsolidirane računovodske izkaze. Zaradi sprememb, ki jih je prinesel ZRev-2, je Inštitut že v letu 2008 pripravil in sprejel nov statut, h kateremu je dal v začetku leta 2009 soglasje tudi Državni zbor. V letu 2009 pa je pred Inštitutom vrsta zahtevnih nalog, saj je treba spremeniti, prilagoditi in dopolniti vse akte in pravilnike. Gotovo bo ena od najboljšežnejših in strokovno najzahtevnejših nalog povezana z izdelavo novega izobraževalnega programa, usklajenega z zahtevami Direktive 2006/43, za pridobitev naziva pooblaščen revizor. Prav tako ne smemo pozabiti na potrebne spremembe in posodobitve vseh ostalih izobraževalnih programov za pridobitev nazivov, ki jih podeljuje Inštitut. Gre za strokovno zelo zahtevno in obsežno prenavo, ki pa je ne bo mogoče v celoti izvesti že v letu 2009. Omeniti je treba še strokovno zahtevno nalogo prevoda MSR, kar je sicer dolžnost EU. Naj le dodamo, da stroški prevoda in lekture pomembno povečujejo odhodke Inštituta.

Vsekakor pa je treba tudi v tem delu poročila o delu opozoriti najmanj na dve zadevi, povezani s posledicami finančne in gospodarske krize. Jasno in nedvoumno je treba povedati, da so sestavljavci računovodskih izkazov predvsem pri vrednotenju finančnih naložb za leto 2008, tej problematiki pa se bo pri sestavljanju letnega poročila za leto 2009 po vsej verjetnosti pridružila podobna problematika v zvezi z vrednotenjem nepremičnin, pod velikim pritiskom posloводства, predvsem v zvezi z vprašanji, povezanimi z oslavitvami sredstev in pripoznavanjem oslavitve v izkazih poslovnih izidov. Enako lahko zapišemo tudi o pritiskih posloводства na revizorje računovodskih izkazov. Posledice finančne in gospodarske krize pa vsekakor zahtevajo tudi razmislek o pravilni uporabi, primernosti in praktični uporabi pravila vrednotenja sredstev po pošteni vrednosti pri računovodenju. Inštitut meni, da je v tej zvezi v okviru svetovne in evropske stroke potrebna in nujna ponovna teoretična proučitev in poglobljen strokovni razmislek o ustreznosti računovodskih rešitev v tej zvezi v mednarodnih računovodskih standardih. Naj le dodamo, da smo prepričani, da so bile strokovne rešitve v SRS 2001 v tej zvezi po naši oceni vsekakor zelo dobre, vendar smo jih morali zaradi zakonsko zahtevane uskladitve SRS z MRS oziroma MSRP spremeniti in uskladiti.

Zavedamo se, da bodo imele posledice finančne in gospodarske krize v naslednjih nekaj letih velik vpliv na vsa strokovna področja, ki jih pokrivajo strokovnjaki z strokovnimi nazivi Inštituta. Prav tako se zavedamo, da bosta od delovanja Inštituta kot pomembne strokovne inštitucije, ki je zakonsko pooblaščen za sprejemanje standardov delovanja in ostalih pravil strok, kakor tudi od vseh strokovnjakov z nazivi Inštituta odvisna ugled in položaj strok in strokovnjakov v družbi. Edino vodilo, ki mu je tudi v preteklosti Inštitut vedno sledil, je pravilo strokovnosti. Prepričani smo, da to je in bo temeljna zaveza, ki jo je in jo bo Inštitut dosledno spoštoval in uveljavljal na vseh področjih delovanja tudi v prihodnosti.

Ljubljana, marec 2009

Predsednik sveta
Slovenskega inštituta za revizijo
Vinko Perčič